

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 60 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, november 10-én.

310. szám.

A kifent kasza.

Adjuk tudtára mindenkinek, akit illet, tehát tizévestől hetvenig minden aggódó eleven magyarnak, hogy vigan folyik az obstrukció. Nem kell félni, nem áll el egyhamar. Sőt meg is okosodott. Roppantul megokosodott, mert zárt ajtók mögé húzódt. Zárt ülés volt tegnap, zárt ülés volt ma, zárt ülés lesz holnap. Jól van, helyesen van. Okos ember kasszát és házasságot csak zárt ajtók mögött tör, bankót és közvéleményt csak zárt ajtók mögött hamisít. A leleplezésekhez meg pláne zárt ajtó kell, parlamentben meg boudoirban egyaránt.

Az ellenzék tehát nap-nap után vigan becsukatja a parlament ajtóit és: leplezget. Leleplezi a szabadelvű párt választásait és leplezi a magáéit. Spiritizista séance-okat rendez (ezekhez is jó a csukott ajtó) és idézi sorra a politikai harczmező elesett katonáit, a kibukott és elhunyt nagyságokat, hogy kopogtassák le a külső világ titkos gondolatait a zöld asztalon. És az idézett elhunyt szellemek helyett az elevenek kopognak. Ha nem is gondolatokat, az nem baj; ha nem is igazságokat, az se baj. Elvégre a spiritisztáknál a kopogás a fő. S az megvan.

Az erős szabadelvű párt pedig csak nézi ezt a ledér játékot. Összefonja a karjait, talán összeszorítja az ajkait és nézi szótalan szomorúsággal. Nézi szomorúan, mint ahogy a gazda nézi a határán átvonuló jégverést. Mit is tehetne egyebet? A jégverés ellen nincsen orvosság. Csak számítani lehet, hogy mennyi vetést tesz tönkre, lesz-e még az idén aratás. Legfeljebb ki-kiszalad egyszerű kétszer a szegény, hogy nézze, mekkora darabok potyognak az udvarára. S még örül a nagy daraboknak, mert elvégre mégis csak szebb, ha ezer nagy jégdarab teszi tönkre, mintha millió apró.

Csak a mesében volt olyan gazda, aki jégveréskor fejszével rohant a szőléjébe és haragosan vagdalta a tőkét: „Hadd lássam, mire megyünk ketten: a jégverés, meg én!”

Hát jól van. Nézzük egy darabig még a jégverést fejsze nélkül, és keressük a parlamentek meteorológiai intézetében: a sajtóban, mi hozta ránk ezt az átkozott időjárást.

Azt mondta az egyik, hogy önálló vámterület, külön bank kell neki. Kisült, hogy nem igaz. Onnan is obstruálnak, ahol a vám- és bankközösség barátai ülnek. Azt mondta a másik, hogy Bánffy feje kell nekik. Erre is ráhazudtoltak, mondván, hogy az egyik Bánffy után másik Bánffy jön. Mindenki Bánffy, aki miniszterelnök, akárhogy hívják.

Egyszerre csak keresetlenül kipattan

az igazság. Azt írja ma a nemzeti párt egyik főlapja, hogy se a kiegyezés, se az indemnity, se a miniszterelnök személye nem oka az obstrukciónak. Ilyesmiért nem érdemes obstruálni. Hanem az igazi ok: a választások. Az erőszakos harcz, amely kívülre szoritotta az ellenzék legjobbjait. (Csakugyan kívül lehetnek a legjobbak, mert különben hol volnának?) Megtorlás az obstrukció az erőszakért, amelyvel a kormány szétverte az Ugron-pártot és nemzeti pártot.

Végre ez már világos beszéd. Ezt megérti mindenki. Egyenes, becsületes nyilatkozat és természetes is, emberi. Így volt ez már az ó-korban is, amikor hatalmas királyok egész városokat perzselték fel, mert egy garázda katonájukat felkötötték. Így van ez még ma is a velünk barátságos viszonyban élő szomáli tartományban és ezt a dicső elvet hirdeti a tiszteletreméltó olasz maffia és oláh cine mintye is. Aki engem bántott, veszen annak az egész nemzetsége.

Egy kis hiba persze, hogy mindez csak ilyen későn jutott a jégverő obstruálók eszébe. Mikor már javarészt kiélték annak a mandátumnak, amely szegény barátaiktól megtagadtattott. Az is hiba, hogy rosszkor jutott eszükbe. Amikor az ország legfontosabb létérdekei vannak a kockán.

De az is hiba, hogy egy-két dolog egyáltalán nem jutott az eszükbe.

Hát csak az ellenzékéről maradtak ki derék, jó férfiak? A szabadelvű párti jelölt mind bejött? Vagy a szabadelvű pártinak szabad megbukni, az ellenzékinek nem?

És elfelejtettek még egyet az üveg-házból dobálózó tisztelt férfiak. Elfelejték, hogy az ellenzék mandátumok közt is akad, aki nem vetekedhet tisztaság dolgában az orleansi szüzzel. Elfelejték, hogy az obstrukciós fejeken is emittamott akad legalább is annyi vaj, mint amennyi hajfűrt. És mindezeknek kapcsán elfeledték, vagy nem is tudták soha, amit minden derék magyar gazda-kicsikorától fogva tud. Kövel csiszolják, kövel élesítik a kaszát, hogy vágós legyen és éles. És megint csak a kő az, megint a kő, mely a kasza élet veszi, melybe a kasza belecsorbul.

Polónyi egyezkedik.

Polónyi két ember. Az egyik, aki az országában van és mint Aeolus fujja a szeleket és viharokat. Itt a nagy megközelíthetetlen, a rettenetes erkölcs-bíró, aki megmásíthatatlan eltökéléssel, megható hazaszeretettel követeli a Bánffy fejét.

A másik Polónyi, egy circumspektus városatyja, Rémi komája, Hüvös sógora, Sartory Pálnak unokaöccse, Kasicsnak

patronusa. Szóval, ilyen valami keverékből van összeállítva, de ez mind csupa puha anyag. (A városnál csak a puha anyagnak van artolyama.) Szóval, a városi Polónyi egy traktábilis férfiú, aki ugyan fogas ember a maga nemében (mert Polónyitól nem lehet megtagadni, hogy több esze van, mint a Sartoryaknak összevéve), de hajlítható, kapacitálható, sőt szereti a kompromisszumokat. Ő, a daczos férfiú, aki mindent eltör, de maga el nem török, se meg nem hajlik az országában, — itt a kereskedővilág városi parlamentjében szépen egyezkedik s néhány perczenet mindig szívesen enged a maga igazságaiból, ha szorul a kapca.

A mai bizalmas városi értekezleten is kompromisszumot ajánlott. Két kényes politikai természetű kérdés lévén a tapéton a legközelebb.

Az egyik a csongrádi körirat; felirat menesztése az országgyűléshez az országrontó obstrukció ellen.

A másik a Bánffy diszpolgársága. Polónyi szeme, mint a saskeselyűé, legott észrevette, hogy a főváros polgársága egyhangú választással szeretné megtisztelni a miniszterelnököt és hogy ebből valami hasznot lehetne húzni.

S a ravasz politikus a mai szűkebb értekezleten azt a propozíciót tette, hogy az ellenzék (tehát ő is, Kasics is) kész a Bánffy diszpolgárságát támogatni, hadd legyen egyhangú a dolog, de csak bizonyos föltétel alatt. Szóval, Polónyi kész Bánffy fejére helyezni a legszebb polgári koszorút. Miért is ne? Hiszen ez a fej ugyanis az övék lesz — az országközi követelés alapján. Tehát Polónyi elfogadja a diszpolgárságot, erre parolát csapna, de azon föltétel alatt, ha a szabadelvű párti városatyák, kéz kezet mosván, azzal rekompenzálják, hogy az obstrukció elleni feliratot nem pártolják, hanem egyszerűen csak tudomásul veszik.

Mint tudósítónk írja, ez az egyezségi ajánlat látható tetszéssel találkozott a mai közgyűléselőtti értekezleten, de minthogy Sartory urék megegyeztek, hogy ne ma kerüljön napirendre a Bánffy diszpolgársági ügye, a szombaton tartandó tágasabb értekezletre hagyták a döntést a Polónyi látszólagosan loyális és concilians egyezkedési ajánlata fölött.

Minthogy a Sartoryak kitanulmányozhatatlanok és kétségen kívül több bennük a bizantinizmus, mint a politikai események mérlegelésében való járatosság, már csirájában meg akarjuk ölni a Polónyi által eléjük hozott baczillust, nehogy fölszívják, meg nem gondolván, hogy mennyire kompromittálnák ezzel intelligenciájukat.

Már az egyezségi ajánlat megtevése fel kellett volna hangzania a vissza-

utasítás méltatlankodásának. De nem. Ők nem méltatlankodtak. Hanem csak szombatra halasztották.

Mert mit jelentene a dolog meztelenül kihámozva azon ruhából, amit Polónyi ügyesen ráadott. Hogy áll a kérdés?

Az obstrukciónál mindnyájan tudjuk, négy hét óta beszél, jóslja minden okos ember, hogy az ország romlását okozza. Az obstrukció egy nemzet csapás.

A diszpolgárság pedig végre is csak egy csecsebecse, amit Bánffy megérdemel ugyan, mindamellett nem lesz vele se nagyobb, se boldogabb. A diszpolgárság csak egy bokréta, amivel a főváros kellemzetit magát egy érdemes államférfiúnál.

Már most aztán mégis úgy alkudjék meg ez a fővárosi szabadelvű többség Polónyival és Kasicscsal, hogy bár az obstrukció a nemzet romlására vezet, ő közömbösen hagyja folyni, mert hát akkor Polónyiek nem csinálnak galibát a diszpolgárságnál. Vagyis más szavakkal, inkább nem bánják az ország vesztét, csak Bánffy kapja meg a maga bokrétaját.

Őnök, akik előtt tetszetősnek tűnhetett fel ez a megoldás egy percze, talán nem is gondolták, hogy az milyen cinikus volna alkatelemeire felbonítva. S aztán talán az sem jutott eszükbe, hogy ilyen kitüntetés Bánffy nem volna hajlandó elfogadni. Bánffy talán nem beszél úgy, mint egy ur — de úgy cselekszik. Az édességnek is van egy foka, amelyen túl émelyítő, a tönjének is van bizonyos füstje, amit az ember el nem tűrhet. — Bánffy elég gazdag népszerűségben arra, hogy csak annyi tönjént és annyi fáklját akceptáljon, amennyit önként adnak a polgárok, Bánffy annyit nőtt, hogy nem szorul arra, miszerint kompromisszumok által neveljék az iránta nyilvánuló elismerés impozánságát. Hát még azon az áron,

hogy az obstrukciónak ennek fejében vállalt vonjanak.

Tessék csak bátran azavazatra bocsátani azt a diszpolgárságot. És ha a többség megszavazza, elég szép koszorú lesz az anélkül is — ha a Polónyi és a Kasics elismerésének rozedaszállai nem lesznek belefonna.

POLITIKAI HIREK.

A Képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A holnapi ülés. Parlamenti körökben elterjedt hírek szerint az ellenzék holnap ismét zárt ülést fog provokálni, melyben — miután a Dezsőffy-ügy már nagyon el van csépeelve, a maiakhoz hasonló disputákat fognak felvetni. Magára a napirend-vitára már nem gondol senki, dacára annak, hogy még vagy egy tuczat szónok felírta magát. A legközelebbi szónokok Tóth János, Förster Ottó és Kálmán Károly lesznek.

A számszámadási bizottság. A képviselőház számszámadási bizottsága Fest Lajos elnöklése alatt ma ülést tartott, melyen az állami számvéviszék részéről Rakovszky István elnök, a kereskedelmi minisztérium részéről Schmidt államtitkár volt jelen. A bizottság a kereskedelmi minisztériumnak és a Vaskapu szabályozásának múlt évi számadásait tárgyalta, amelyeket Bernády György előadó ismertetett. A bizottság elhatározta, hogy a felmentés megadását fogja javasolni.

Vihar nélkül.

(Az országgyűlésből.)

Akik ma délelőtt a Gajári-Károlyi párbaj szerencsés lefolyásáról beszélgettek a folyosón, észre sem vették s már elmulasztották a nyilt ülést. Mert a közönség még el sem helyezkedhetett és már távoznia is kellett.

Ekkor kérdezte valaki a folyosón:

— Vajjon ki beszél odabenn?

Hamarosan senki sem tudott rá megfelelni. Ellenben az üvegajtó közelében nagyon különös jelenet játszódott le. Olay Lajos ugyanis, aki éppen letette szivarját, hogy a terembe siessen, csak benézett az üvegajtón s a másik perczen dühösen rázva meg a fejét, visszament a szivarjáért. Mintha tühdén kedve elment volna az üléstől.

Ekkor már mindenki tudta, hogy ki beszél odabenn.

— Csak Polónyi lehet — mondták mély meggyőződéssel s úgy is volt.

Ő kérte a zárt ülést s ő próbált a zárt ülésnek egy kis pikáns témával szolgálni. Elmondta ugyanis, hogy a lipótvárosi kaszinó sokáig nem kapott specialitás-trafikra engedélyt, végezetül pedig mégis kapott, csak hogy — s itt szurta közbe Polónyi a sláger — a kaszinó is a kvótaemelési mozgalmához csatlakozzék. Ezt a pikáns témát azonban hamar szétszedte a pénzügyminiszter, aki hazugságnak és rágalomnak nevezte, azonfelül pedig Falk Miksa, aki szintén megbolygatta a témába csuszott tévedéseket. Ez tehát nem ütött be.

Am Polónyi a Blaskovics levelét is szóba hozta. (Persze nem a néppárti Blaskovicsét, mert azt most nem holygatják).

Az ellenzék pedig nagyon megörült, hogy a szabadelvű pártból kilépett Blaskovicsot emlegetik. Tüntette kiáltotta:

— Éljen Blaskovics!

Ez aztán Örley Kálmánt szólaltatta meg.

— Én is bihari képviselő vagyok és mondhatom, hogy, Blaskovics Sándor ur legkevésbé illetékes a pénzzel való választáson fölháborodni. Mert annyit egész Biharban senki sem költött a választására, mint éppen Blaskovics.

Hát ezen aztán már nehezebben tudott lelkesedni az ellenzék. Több szó tehát nem is esett róla.

Ellenben minden vihar nélkül, komolyabb felszólalásokkal még sokáig telt a zárt ülés. Ma ugyanis megjött gróf Apponyi Albert és úgy élte ki a Dezsőffy-ügyet, mintha ennek ötlötéből a kormány szankcionálni akarná azokat a visszaéléseket, amelyeket régen telegyalább letagadott. Pedig Apponyi szerint ez az ügy rávilágít a többség keletkezésének forrására s egyttal igazolja a kisebbség harczát. Mert egy többség, amelynek jogosultsága csak formai, megérdemel olyan bánásmódot, melynek a formai jogosultságát szintén nem lehet letagadni. Ezzel szemben gróf Tisza István nagyon higgadtan fejtette ki, hogy a Dezsőffy-

A büntetés.

Luccheni bűnpörét ma tárgyalják Genfben. A genfi bíróság hatalmas pose-t öltött ehhez a tárgyaláshoz. Összeszedett negyvenöt tanut, akiket kihallgat, szembesít, s akikkel mindent elkövet, csak hogy a rendkívül egyszerű ténykérdést bonyolultta, önmagát pedig érdekessé tegye.

Maga Luccheni, a büntetett anarchista semmiképen sem érdekes alak. Egészen olyan, amilyen Ravachol, Caserio és az anarchia többi vérengző bolondjai voltak. A genfi gaztett nem is azért kellett akkora elkeseredést, mintha a tettés szörnyebb gonosztevő volna az anarchia többi vérebeinél, hanem azért, mert az áldozat volt rokonszenvesebb és tisztelteméltóbb az anarchia többi áldozatánál.

Az a veszteség és fájdalom, amelyet Luccheni okozott, ezért alkalmas annyira, hogy szövetkezésre bírja a civilizált emberek óriási társadalmát a gonosztevők ama veszedelmes fajtája ellen, akik anarchistáknak mondják magukat.

Az anarchizmus legkevésbé sem alkalmas arra, hogy magát a társadalmat vagy annak valamely intézményét megromthassa, de annál több veszélyt rejti az olyan gyilkosságoknak, aminőkkel Ravachol, Caserio és Luccheni demonstráltak. Az anarchizmus elleni védekezés feladata tehát nem egyéb, mint a gyilkosságok elhárítása; magával a tan-nal és annak elméleti bolondjaival nem érdemes foglalkozni.

Igy tehát az a kérdés, minő intézkedések alkalmasak a praeventióra és minő büntetés alkalmas a représsióra? Az első kérdés fejtegetése nem férne el ebben a cikkelyben. Tehát csak a másodikkal, a büntetés kérdéssel fogok foglalkozni.

..

Luccheni — mint mondtam — éppen olyan büntetett, mint az anarchia többi Hérosztratesei. Sem az egyéniségben, sem a tettben nem látok olyan erkölcsi vagy fejlődési vonást, aminő a közönséges büntetéseket egymástól meg szokta különböztetni. Az anarchisták mind egyformák. Nemi vadabb, nem kegyelenebb egyik sem a másiknál, egyformán elszánt mindenik — és a vesztőhelyen egyforma pose-okat ölt mindegyik.

Az anarchista gyilkos nem gondol a menekülésre. Egész ideg- és egyfűlködését a büntetetre fordítja. Sőt rendszerint nem is akar menekülni. Nála a halál elszívődésében álló bűnhődés éppen olyan demonstráció a társadalom ellen, mint maga a büntetett. Sőt bibeitőnek látszik előttem Luccheni azon kijelentése is, hogy ő jobban szeretné, ha halálra ítélnék. Hiszen a halálbüntetés szenzációja, a vesztőhelyig megőrzött dacz és cinizmus mind egy-egy darabja az ő programjának. Ő nem azért kívánja a halálbüntetést, mintha azt enyhébbnek tartaná az örökös sulyos rabságnál, hanem azért, hogy halálával még egyszer daczolhasson a társadalommal,

hogy a büntetett szenzációját a vesztőhelyen megismételhesse. Az anarchista szívesen hal meg, ha halálával még egyszer demonstrálhat.

Némelyik kiváltságos anarchistának olyan szerencséje van, hogy napról-napra vari alkalmi ilyen tüntetésre. Ilyen szerencsés fickó volt Luccheni is. Az a vizsgálóbíró, akit Luccheni büntette néhány napra aktuális emberé tett, maga is bölcsen tudott élni a szerencséjével: Lechet vizsgálóbíró éppen olyan állandó alakja lett a szenzáció riportjának, mint az ő örült foglya. A sajtó pedig minden nap felült mind a kettőnek. Az európai hírszolgálat egyaránt szárnyára vette a nagytrő vizsgálóbírót, meg az elvetemedett bolondot és ma Lissabontól Asztrachánig minden hírlap az ő nevével van tele.

Az egész világ sajtója harsogta, hogy Luccheni nem a legkedvezőbbben nyilatkozott az olasz miniszterelnökről. Tolvajnak mondta. Ha más ember ejti ezt a mondat, akkor senki nem vet rá figyelt, de tőle ez igen érdekes. Feljegyezték, hogy Luccheni nem ért egyet a „Revue des Deux Mondes” írójának az anarchizmusról való nézetével, mert tudnivaló, hogy Luccheni és vizsgálóbírója a „Revue des Deux Mondes”-ot szokták olvasni! A francia és a svájci hírlapírók pedig olyan buzgón fáradoztak, hogy ha nem is éppen magától a tettestől, de legalább vizsgálóbírójától nyerhessenek egy kihallgatást, ahogy a berlini kongresszus idejében egy valódi Andrassy vagy Gortshakow

ügy ilyen tanulságokkal nem szolgált. A miniszterelnök tájékoztatni akarta magát s mikor a Dezsőffy lemondásából azt látta, hogy a főszolgabíró presszióra magyarizta az ő tudakozódását, akkor nyomban rajta volt, hogy megnyugtassa. Ilyen kisszerű dologból tehát nem szabad messzemenő következtetéseket levonni.

— Hát tüzzük napirendre! — gúnyolódott az ellenzék.

Gróf Tisza István erre pompásan vágott vissza:

— Tüzzék napirendre az indemnitást, annál ugyanis mindenről lehet beszélni.

Nevetett az egész többség s azontul már csak mesterségesen czipelte magát tovább a tárgytalan zárt ülés. Horánszky és Sima Ferencz beszéltek még, történni pedig semmi sem történt. De holnap persze megint lesz zárt ülés, mert a dolog még új és nagyon tesszik az ellenzéknek.

... Hogy el ne felejtjük, volt egy csipetnyi nyílt ülés is. Molnár apát ur interpellálta végig.

A képviselőház ülése.

Az ülés megnyitása s a jegyzőkönyv hitelesítése után Polónyi Géza nyomban zárt ülést kér. Az elnök a szabályok szerint elrendeli s a karzatnak ki kell vonulnia.

A zárt ülés.

Polónyi Géza a választási visszaélésekről beszél. Itt áll egy miniszterelnök, aki kezelte a pártkasszát és aki a lélekvásárlásra is vállalkozott. Honnét vették ezt a pénzt? Rohonczy az országnak szolgálókat akart tenni, amikor leleplezte a visszaéléseket és ki ne tudná honnan jönnek e pénzek. Van-e parlament a világon, ahol ennyi inkompatibilis képviselő ülne. Blaskovics esete megmutatja, hogy a tegnapi eseteknek már van eredménye, hogy a jobboldalon is ül oly ember, akiben van önérték. Mert Blaskovics kilépett pártjukból, amelyet pénzen állítottak össze. (Döggő éljenzés. Eljen Blaskovics!) Van-e még ország, ahol akad olyan miniszterelnök, aki nyíltan be meri vallani, hogy választási pénzt kezel. Itt csak a szegény munkáson hajtják végre a törvényt, a miniszterelnök azonban lábbal tiporhatja, mert a büntérsak csak nem helyezhetik vád alá vezérüket, a pártelnököket. (Nagy zaj. Tetszés a baloldalon.)

Itt a Dezsőffy-eset. Lehet, hogy elfogultság, de minden ember elítéli Bánffy. Nemcsak a szavát

követeli a tisztviselőknél, hanem szövegére is kénszeríteni akarja. A miniszterelnök ebben a dologban nem lehet bíró. És vegtère is nem merete tagadni Dezsőffy állítását. (Tetszés a baloldalon.) Hogy mennyire megy a hivatalos hatalommal való visszaélés, bizonyítja az a sok levél, mely hozzáérkezik s tele van panaszszal. Egy ilyen levél a pénzügyminiszternek a lipótvárosi kaszinóval szemben való hatalmi visszaélését leplezi le.

(A kaszinó trafikja.)

Lukács László pénzügyminiszter: Polónyi azzal a váddal illette, hogy hivatalos hatalommal visszaelt a lipótvárosi kaszinó ügyében.

Polónyi Géza: Nyílt ülésben fogok felelni.

Lukács László: Ha meg van engedve gyanúsítani zárt ülésben, akkor kötelesség a rágalommal szemben igazolni magát zárt ülésben.

Polónyi Géza: Jól van, hát beszélek. A lipótvárosi kaszinó folyamodott a pénzügyminisztériumhoz, hogy különlegességi szivarok árulását engedje meg. Visszautasították. Kevéssel ezután finánczok jelentek meg a kaszinóban és 622 forintba megbüntették a kaszinót. Folyamodtak kétszer-háromszor a büntetés ellen: elutasították. Megjött a kvóta-mozgalom. Falk elnökhöz levél érkezett, hogy álljon a kvóta-cmelés mozgalmának élére. Egyelőre nem teljesítette ezt a kaszinó, mert várta lojális magatartásáért jutalmát. Most megkapta. Ugyanez a Lukács László megadta a szivar árulás engedélyét. Igaz ez, miniszter ur?

Lukács László: Igaz!

Polónyi Géza: Akkor ajánlom magamat. (Nagy derűtség.)

Lukács László: Igaz, hogy a kaszinó többszöri folyamodását elutasítottam s meg is büntettem. De hazugság és rágalom, hogy az engedély megadása a kvóta-üggyel kapcsolatos lett volna, különösen valótlan az, hogy ő Falk leveléről tudott volna. (Zajos helyeslés jobbról.)

Polónyi Géza: A Falk Miksához intézett első levél után adták meg az engedélyt. Ő csak azt állította. De ki hallotta, hogy azt állította volna, hogy a pénzügyminiszter tudott Falk leveléről.

Rosenberg Gyula: De hol itt a visszaélés? (Nagy zaj.)

Polónyi Géza: Föntartja egyébként állítását.

Szilágyi Dezső: Közbe kell avatkoznom, ha személyre vonatkozott. Én úgy értettem, hogy a hazugság szó nem a képviselő személyére vonatkozott, hanem oly vádakra vonatkozott, mintha a

miniszter az állam érdekeit tudva károsítaná. A legkárosabb az olyan zárt ülés, melyben fegyelem nincs. Kérem mértéket tartani, nem arra, amit mondani akarnak, hanem a formára; oly formát kell választani, hogy a félreértés kizárva legyen a miniszterrel is és viszont. Itt egyenlők vagyunk.

(Blaskovics levele.)

Órley Kálmán: Mindenkinek joga van e házban a pénzzel való választások ellen beszélni, csak Blaskovics Sándornak nem, mert egész Biharban senkinek a választása annyiba nem került, miént Blaskovicsé, akinek ehhez a pénzbeli támogatást sógora adta. (Nagy vihar a házban.)

Szilágyi Dezső kéri, hogy ide nem tartozó kérdésekre ki ne terjeszkedjenek.

(A Dezsőffy-ügy.)

Gróf Apponyi Albert: Szigoruan ragaszkodom az elnöki kijelentéshez. Első sorban reflektál arra a zártülésben, amit a miniszterelnök róla a nyílt ülésben mondott: a magánbeszélgetésről. Annak az ügynek feltárását ő a multban is helytelennek tartotta és tartja ma is, mert meggyőződése nem alakult át. Csakhogy a Dezsőffy-féle ügy nem magánbeszélgetés; majd ezt a distinkciót fogja a nyilvános ülésben tárgyalni.

Nekünk a nyilvánosság előtt kell mozognunk, mert ez nem privátklub, hanem az ország gyűlése. Mert bármit is beszélünk itt, kell, hogy a függő kérdések a nemzet színe előtt oldassanak meg. Mi lehet tehát a zárt ülés haszna? Lehetne az, hogy téves nézetek, amelyek a parlament végső kipusztítására vezethetnének, tőlünk kiküszöböltesenek, nehogy vita tárgyát képezze oly dolog, ami a parlament alapját támadja meg. Oly nyilatkozatok tétettek, amelyek minden alkotmányosságot lehetetlenné tettek. Érttem ezalatt báró Bánffy nyilatkozatát a Dezsőffy-ügyben. Mi ennek a lényege? Bánffy egy főszolgabíró magához hivatott s tőle azt kívánta, hogy a liberális jelöltet, a hivatalos jelöltet — ez a beszéd folyamán átvonul — támogassa, midőn ez kijelentette, hogy nem teszi — itt a politikai része — nyomással, egyéb intézkedéssel fenyegette. Ez a species facti; és ezt a miniszter nem tagadja, sőt azt is mondja, hogy ehhez joga volt; erre Tisza Kálmán azt mondja, hogy addig támogatják Bánffy, míg ilyen ember marad. Ez, ha ki nem reparálják, azt jelenti, hogy a magyar alkotmány fel van függesztve. Az a megkülönböztetés a miniszterelnök és a pártve-

interview után törték magukat. Luccheni maga soha se remélt ennyit, még szivarjait is szárnyára vette a hír, arcképeit a legelőkelőbb irodalmi újságok terjesztik, ripókmondásai mindmegannyi szálló igévé válnak. Boldogan fürdik a sikerben. Ez a siker nem csak az undor és a megdöbbenés hatását kelti az emberekben. Van annak egyéb hatása is.

Mert Európa minden nagy városában van egy-egy csapszék, amelynek homályában örült fanatikusok társasága kéjeleg abban a sikerben, abban a bravourban, amelyet halálra menendő czimborájuk hagy rájuk örökül. A „tett” dühöngői büszkén tromfolják itt le a kifczamodott tehoriák csendes bolondjait, hogy lám, Caserio és Luccheni nagyobbak, mint Krapotkin vagy Schmidt Jenő! Azoké a siker, azoké az a reklám, a társadalom — a gyűlölt ellenség — azokkal foglalkozik.

A „tett” anarchista pedig épen csak ezt akarja. Ez az, ami belőle és tettéből fennmarad. Egyéb célja neki nem is volt, más feladatról ő soha nem is álmodott.

Alig szárad fel a vér a vesztőhely követéről, a nagy társadalom napirendre tér a kivégzett büntettes felett. De az „elvtársak” nem felejtik el olyan hamar. Ők a büntettest martírnak, a büntetett legendának avatják, a képzelet színeivel ékesítve adják tovább a „tett” kultuszát, s a gyűlötség és örület ama kifakadásait, amelyeket az áldozattá vált gyilkos a vesztőhelyen ejtett. És e vértanúságon, és e kultuszon kívül még a világsajtó nagy szenzációjával is kecsgetetik azokat a meg-

hasonlott elméjű ficzkókat, akiket sorsuk az ő korcsmaikba sodort.

A szenzáció pedig nem alkalmas eszköze az igazságszolgáltatásnak. Az igazságnak nem szabad lármázni, mert akkor elvétí a célját.

Tisztelt olvasóim közül sokan emlékeznek még az Alföld egykori betyároromantikájára. Volt idő, mikor népdalok hordták világgá a Bogár Imre szép szemeinek és elszánt halálának hírét. Ezek a betyárnóták és azok a romantikus rablóhistoriák, amelyeket a Bartalits- és Rózsa-féle ponyváirodalom gyártott, annyira hatottak a nép képzeletére, hogy ezek nevelték a fiatal betyárnemzedéket. A híres szegedi kormánybiztosság történetéből tudjuk, hogy Ráday mily gondosan óvakodott, nehogy ennek a szomorú romantikának anyagot szolgáltasson. Ezt úgy kerülte el, hogy hóhér nélkül osztotta az igazságot és hogy a szegedi csillagbörtön falai mögöl a külvilágba szenzációs híreket terjeszteni nem engedett. A betyár tudta, hogy ha mögötte a csillagbörtön kapuja becsukódik, ő felőle a külvilág hírt többé nem hall.

És amire semmiféle statárium nem volt képes, a Ráday gyorsan, szenzáció nélkül és hóhér nélkül működött bírósága az alföldi rablóvilágnak örökre véget vetett.

Az anarchizmus híveit nem lehet elfogyasztani, amíg a bolondok e szektájának maga az igazságszolgáltatás és az egész európai sajtó reklámot csinálnak.

Az igazságszolgáltatás sem fogja őket ártalmatlanná tenni, a meg olyan büntetés nem alkalmaz ellenük, amelynek természete az anarchista-büntettes céljaival egybevágt!

Ha az anarchista tettével szenzációt akar felidézni, a társadalomnak nem szabad e szenzációt még a büntetés szenzációjával is fokozni. Ellenkezőleg: a büntető társadalomnak itt az volna a dolga, hogy a szenzációnak útját állja, hogy az anarchista előtt büntetnének legfőbb célját elérhetlenné tegye.

Ilyen célravezető lépésnek mutatkozik szerintem a halálbüntetésnek kemény és örökös rabúsággal való pótlása. Ha az anarchista tudja, hogy a gyilkosság elkövetése után nem vághat még nagyzó pose-okat, ha tudja, hogy jeles mondasainak hire nem kél többé a világon s ha a vesztőhelyen utolsó pose gyanánt nem öltögeti majd a nyelvét az igazságszolgáltatásra, hanem ha majd ezen ünnepélyes procedurák helyett egy röviden, komolyan vezetett vég-tárgyaláson olyan büntetés alá vetik, amely demonstrációra nem alkalmas és ha a külvilág azután nem fogja egyéb híret hallani, minthogy valamelyik tébolydában haldoklik vagy hogy valamely fegyház zarkájából könyörög öreinek, hogy gyufasztatályákon dolgoz-hassék, akkor tettének propagáló hatása elvész, akkor a társadalom nem fogja az igazságszolgáltatás szemére vetelni, hogy a saját ellenségeit neveli. Dr. Eleuer Samu.

zár között abszurdum. Lehet-e egy pártvezérnek, aki nem miniszter, egy főszolgabíróat heidézni? Hogyan csinál egy pártvezér, aki nem miniszter, szelid nyomást? Hogyan intézkedik? Ne játszunk a szavakkal: fenyegetés az, amikor a közhatalom presszionálja azt, aki engedelmessé nem akar. Hogy a főbírónak baja nem történt? Nem történt, mert nem történelmet, mert anyagilag és erkölcsileg független; de hol vannak az ily tisztviselők? Nem így történik, ha nem ily független ember, hanem a családját féltő szegény ember áll ott és hallja a fenti kitételeket. Hát állíthatja akkor valaki, hogy ez nem a legerőszakosabb ráhírás? Önök beszélnék a többség és kisebbség jogairól? Azt állítják, hogy a kisebbség már túllépte jogait? Csak annyit kérdek, hogy nem lehet a kisebbségnek ahhoz joga, hogy nézetének a közvéleményben propagandát csináljon, azért, hogy a nemzetet meggyőzze igazságáról? De ha a többség megcsontosodik és parlamenti oligarchiává fajul, ha a miniszterelnöktől le az utolsó jegyzőig egy óriás presszió láncolata fűződik végig az országuton, akkor a kisebbség joga az, hogy annak teljes erővel ellenszegüljön. Ha ez a rendszer, melyet a miniszterelnök nemcsak gyakorol, hanem hirdet is és pedig nem mint visszaélést, hanem mint kormányzati maximát, tovább el: akkor a parlament meghalt. (Zajos tetszés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Gróf Tisza István: Egyetért a nyilvánosság szempontjából Apponyival, és is a nyílt ülésben óhajtja fölvenni a keztyűt a politikai momentumok dolgában. Azért Apponyi beszédének a részére most nem is reflektál. Csapán a Dezsőffy-ügyben akar megjegyzéseket tenni. Hogy áll ez az ügy?

Rigó Ferenc: Nagyon rosszul! (Viharos derűtlenség.)

Gróf Tisza István: Az történt, hogy Bánffy beszélt Dezsőffyval a választás esélyeiről és állította, hogy nyilatkozatot tett, amely esetleg fenyegetésnek vehető. De amikor megtudta Bánffy, hogy Dezsőffy fenyegetésnek vette, rögtön intézkedett, hogy Dezsőffy a lemondását vegye vissza. Nem is hiszi a szónok, hogy ily kis nyomástól valaki lemondjon. Azért e kisszerű ügyből messzemenő következtetés le nem vonható. Tárgyaljunk ezt az ügyet nyilvánosan. (Félkiáltások bahról: Tűzzük napirendre!) Amely perczben napirendre tűzik az indemnitást: tárgyalhatják ezt az esetet is. Azt hiszem, nem szolgáljuk a haza érdekét...

Polónyi Géza: Ugy van! Igazsága van! (Derűtlenség.)

Gróf Tisza István: ... ha a magyar parlament multjához méltó nagy kérdéseket nem tárgyalhatjuk.

Horánszky Nándor: Belenyugszik abba, hogy ezt az ügyet a közvélemény előtt tárgyaljuk. De tessék ennek a módját megtalálni. Meg kell a módját találni annak, hogy azt a cinikus politikai tant, amelyet Bánffy tegnap hangoztatott, elpusztítsuk. Amit Tisza István mondott, az nem méltó a magyar igazsághoz, az nem méltó gróf Tiszához. Az közönséges csűrös-csavarás. Mintha ezt mondta volna Tisza: voltaképp Dezsőffy presszionálta Bánffyt, mert Bánffy kénytelen volt meghátrálni. Nevetni való állítás, hogy gróf Tisza nem olvasta ki a Dezsőffy nyilatkozatából a miniszterelnöki pressziót. Azt mondta Tisza: Dezsőffynek a hajszála sem gömbült meg. Hát miért mondott le? Ugy-e azért, mert magát hajszának kitenni nem akarta. A miniszterelnök érezte cselekedete erkölcsi következtetéseit: ezért hátrált meg. Gajári tegnapi beszédére ezt a megjegyzést teszi: A nemzeti pártnak én vagyok az elnöke. Én vezetem a választást. Becsületszavamra kijelentem, hogy amely pillanatban készségét kijelenti a kormány, hogy teljes számadást ad a választási költségek eredetéről s hova fordításáról, én azonnal benyújtom a nemzeti párt számadását pontról-pontra, tételről-tételre, krajczzárról-krajczzárra! (Viharos taps.)

Gróf Tisza István: Elismeri, hogy beszédében egy hűség van. Elismeri, hogy Dezsőffy fenyege-

tésnek vehette a Bánffy beszélgetését; de viszont Bánffy, amikor erről értesült, rögtön intézkedett.

Falk Miksa kijelenti, hogy olyan levelet, amelyet Polónyi említett, nem kapott, mert akkor a kaszinóból kilépett volna. Visszautasítja a gyanúsítást.

Polónyi Géza kijelenti, hogy ő tudja, hogy a nemzeti- és gentry-kaszinóknak meg van a kérdéses joga, de a lipótvárosi kaszinó szivar-csempészéseit megbüntették. Nem állította, hogy Falk megkapta a levelet, de ő a fogalmazványt látta. Soba sem állít olyant, amit nem tud bizonyítani.

Falk Miksa személyes kérdésben kijelenti, hogy ilyen komoly napokban a parlamentnek komolyabb feladatai is lennének. Ő már előbb utalt arra, hogy figyelmeztette a pénzügyminisztert, hogy furesa színe van annak, hogy a Nemzeti Kaszinóban, ahová a magnások járnak s az Országos Kaszinóban, ahová a gentry jár, meg van az elárulási engedély, míg a lipótvárosi kaszinóknak, ahová a zsidók és kereskedők járnak, az engedélyt megtagadják.

Az elnök öt percz szünetet ad.

A szünet után **Sima Ferenc** Bánffyt támadta. Ha Bánffy gavallér ember volna, akkor nem tűrné a személyes inzultusokat. De ő cinikusan hallgat. Az ilyen ember ellen minden fegyver jó. Az ő erőszakossága ellen erőszakot lehet használni.

A zárt ülés egy óra után véget ért.

A nyílt ülés.

Az elnök az ülést megnyitván, napirendre tűzte az interpellációkat.

Molnár János kérdezi a belügyminisztert: Van-e tudomása arról, hogy a budapesti VIII. kerületi rendőrség az „Alkotmány” laphoz különféle vallási, emberbaráti és hazafias czélokra beküldött pénzeket lefoglalt?

Kálmán Károly: Zsivány!

Molnár János: Szándéka-e a belügyminiszternek az Erzsébet királyné szobrára gyűlt pénzeket is lefoglalni? mert az Erzsébet királyné emlékére építendő templomra az „Alkotmány”-hoz küldött pénzeket is lefoglalta a rendőrség. A rendőrség a budapesti karmelita-templomra befolyt pénzt is lefoglalta, pedig ezt a gyűjtést megengedte a belügyminiszter. Itt van róla egy gyűjtési könyv öt forint ára chekkel.

Förster Ottó: Lefoglalja a belügyminiszter azt is!

Molnár János: Bánffy szeménten szedeti le-véllel és presszióval kormányoz és ezért a pártja tapsolja. Valóban igaza van Macchiavellinek: a romlottságot fogja szájába a kormányzó!

Az interpellációt kiadják a belügyminiszternek.

Molnár János ezután azt kérdezi a belügyminisztertől: van-e tudomása arról, hogy Komárom-megyében, Tatán, Héregén, Czallán, Tóvároson és Szomodon a megyebizottsági választásokat nem lehetett megtartani, mert a néppárt többségben lévén, ugy akadályozták meg a néppártiak megválasztását, hogy a választás napján és helyén sem az elnök, sem a hatóság meg nem jelent. Azokban a körületekben, amelyekben a néppártnak nem volt határozott többsége, megtartották a választásokat. Ahol nem tartották meg a választást: a szolgabírók és elnökök bekeget jelentettek s aztán részint kocakáztak, részint körvadászatra mentek. Ez az egész dolog Sárközy Aurél mostani főispántól ered, aki azelőtt függetlenségi volt.

Perczel Dezso belügyminiszter azt válaszolja, hogy az egész dologról semmi tudomása nincs. De megvizsgáltatja a dolgot s annak eredményéhez képest fog eljárni. Különbösen nem Sárközy küldötte ki az illetéket elnökök, hanem a megyebizottság. A rossz érzés legnagyobb nemével fogja tudomásul venni, ha Molnár előadása csakugyan megfelel a tényeknek. Ismétellen szigorú eljárást ígér.

A Ház az előzetes választ tudomásul veszi.

KÜLFÖLD.

Salisbury beszéde. Londonból táviratozza tudósítónk: A mai lordmajor-lakomán Salisbury beszédét mondott, amelyben legelőbb is kifejezte mély részvétét Erzsébet császárné és királyné ő felsége gyászos elhunyt fölött és rámutatott arra a nagy szereletre, amelylyel az elhunyt fejedelem-asszony iránt mindenütt viseltettek. Beszéde további folyamán Salisbury élénk tetszés mellett közölte, hogy Nagy-Britannia elfogadta a meghívást az anarchizmus ellen tartandó értekezletre és azt mondta, hogy nem fűz tulságos nagy reményeket a törvényhozás fáradozásaihoz az anarchizmus ellen vivott harcában. De mi — ugymond — szívesen megteszünk mindent, amit tehetünk. Ezután áttért Salisbury a szudáni és indiai fényes hadjáratokra, valamint azokra a kielégítő eredményekre, amelyekkel az európai koncert fáradozásai Krétában jártak, ahol az autonómia ígérete tenyleg valóra vált. Salisbury nagy dicsérrelt szót a Kréta előtt lévő tengernagyokról, aztán így folytatta:

— Csak nemrég egy európai háboru kérdése előtt állottunk. De a dolog szerencsés lefolyást vett. Egy pillanatig úgy látszott, hogy másként fog alakulni, de az a nagy bölcsesség, amelyet Franciaország oly rendkívül nehéz körülmények közt tanusított, valamint a józan emberi ész, megmentette Európát — azt hiszem — egy igen veszedelmes vihartól. A háboru veszedelme talán nem volt olyan közel, mint ahogy a lapok hirdették, de ez a megfontolás, valamint sok más, amelyeket önök érthetőnek fognak találni, arra kényszerítette a kormányt, hogy óvintézkedéseket tegyen, nehogy meglepje a hirtelen bekövetkező veszély. Ezeknek az intézkedéseknek a foganatosítása nagy gyorsasággal és sikeresen ment végbe. Azt mondják, hogy el akarjuk venni Krétát vagy Izíriát, vagy pedig proklamálni akarjuk a protektorátust Egyiptom fölött. Mi a mai helyzettel Egyiptomban teljesen meg vagyunk elégedve, és nem hiszünk, hogy egyelőre valamely ok forogna fönne annak megváltoztatására.

A kiegyezés.

(Távirati tudósítások.)

A kiegyezés tárgyalására kiküldött reichsrathi bizottságnak ma mind a két albizottsága folytatta tárgyalásait Bécsben. Ezekről a tárgyalásokról a következő tudósítások szólnak:

(Bank és valuta.)

A bank- és valutajavaslatok tárgyalására kiküldött albizottság ma a főtanács jogairól és kötelezettségeiről szóló huszonötödik cikket tárgyalta és azt változatlanul elfogadta.

Auspitz képviselőnek azt az indítványát, hogy a főtanács végrehajtó-bizottságába és a többi bizottságba osztrák és magyar honosságú tagok választassanak be, továbbá azt az indítványát, hogy a főtanácsnak a választási cenzorokra vonatkozó vétőjoga állíttassék vissza, elvetették, a bizottság hosszabb vita után a következő két cikket is változatlanul elfogadta.

Ezután a folytatólagos tárgyalásnál hosszabb vita után az összes módosítványok elvetésével elfogadták a kormány javaslata szerint az összes cikkeket egészen az ötvenötödikig, amely arról szól, hogy a bank minő üzletek teljesítésére van kötelezve a két pénzügyi kormányzattal szemben.

Erre az ülést véget ért.

(Vám- és kereskedelmi szövetség.)

A vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalására kiküldött albizottság ma folytatta tanácskozását.

A vasutépítésről és územről szóló nyolczadik cikknek **Schwegel** indítványozza, hogy Dalmácia és az osztrák terület, nevezetesen Spalato és Bosznia között haladéktalanul létesítsenek össze kötést.

Kaiser panaszodik amiatt, hogy a helyi-érdeki vasutak fejlesztését gátolják a hadtgy-

minisztérium nagy követelése és ez iránt indítványt nyújt be.

Mauthner képviselő a második trieszti vonal építését sürgeti.

Wittek vasutügyi miniszter konstatálja, hogy speciális dalmáciai és boszniai csatlakozási vonalak nem tárgyai a kereskedelmi és vámszövetésnek. A miniszter kifejti, hogy az üzemrend elavult és megfelelő új intézkedések léptek helyébe. Az üzemszabályzatnak a berni szállítási jog fejlődési menetét kell követnie. Kéri a cikk változtatlan elfogadását.

Dvorak képviselő felszólalása után

Kolischer (lengyel) kijelenti, hogy ha a jobboldal tagjai ebben a vitában, sőt a többi kérdésben is tartózkodók lesznek, ez csak azért lesz, mert remélik és óhajtják, hogy a kiegyezés az idő rövidsége dacára is parlamentáris uton jöjjön létre.

Schwegel kifejti, hogy Dalmáciának Boszniával való összeköttetése feltétlenül szükséges.

Kaftan előadó a vasutállamosítás gyorsítását ajánlja és határozati javaslatot jelent be az észak-nyugati vasut és az államvasut kezelésének államosítása tárgyában.

A nyolcadik cikket erre változtatlanul elfogadták.

Az albizottság ezután a kilencedik cikket tárgyalta, amely a vasuti tarifák szabályozásáról szól, s úgy ezt, mint a következőt változtatlanul elfogadta.

A legközelebbi ülés holnap este lesz.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 9.

Ma a semmitőszék Cavaignac-ot hallgatta ki. A kihallgatás igénybe vette az egész napot.

A semmitőszék tegnap házkutatást tartott Esterházy egy ismerősénél, amely Esterházy bűnösségét kétségtelenné tette. Midőn a semmitőszék a vizsgálatot elhatározta, Mornard védő megtudta, hogy Esterházynek egy embere fontos iratokat rejt magánál, amelyek a vizsgálat számára új támpontokat nyújtanak, habár ezek az iratok egy a Dreyfus-üggyel összefüggésben nem álló polgári perre vonatkoznak.

A semmitőszék Schlumberger elsőfoku bírósági vizsgálóbíró bizta meg a házkutatás megtartásával. Ez a bíró csak egy levelet talált. Annak tartalma is teljesen közömbös dolgokról szólt. De a papíros, amelyre írva van, ugyanolyan, mint a bordereaué. Vékony, koczkázott fehér papír. Sem Bertillon, sem Rochefort nem tudott hozzá hasonló papírt kapni. Számos papírgyáros kijelentette, hogy hozzá hasonló papírt nem gyártanak Párisban és általában ritkán látni olyat a kereskedelmi forgalomban. A levél a bordereau előtt íródott. Hitelessége kétségtelen. Most már bizonyos, hogy Esterházy írta a bordereaut.

Páris, november 9.

A semmitőszék büntető tanácsa, úgy látzik, azt határozta, hogy a Dreyfus-pör revíziója tárgyában a vizsgálatot mielőbb befejezi, mert a mai ülés, amely reggel kilenc órakor kezdődött és csak rövid időre függesztetett föl, most — délután három órakor — még folyton tart. Délelőtt is, délután is Cavaignac volt hadügyminisztert hallgatták ki.

Páris, november 9.

Mercier, akit a semmitőszék tegnap kihallgatott, a „Gaulois” egy munkatársának ezt mondotta:

— Loew elnök a legnagyobb udvariassággal hallgatta ki és valamennyi híró a legnagyobb figyelemmel hallgatta tanuvallomását. Én igyekeztem, hogy a mit mondok,

lehetőleg világos és érthető legyen. Egyebet nem mondhatok, ha csak azt nem, hogy teljes bizalommal vagyok a bírák hazafiassága iránt és föltétlenül respektálom az ő illetékességüket. Bármilyen legyen is egyikének-másikának előre megalkotott véleménye, én meg vagyok győződve arról, hogy valamennyi előtt csak egy cél lebeg: az igazság kiderítése. Nekünk csak egy kötelességünk lehet: a bírák feladatának megkönnyítése.

Páris, november 8.

A „Figaro” jelentése szerint a semmitőszék rendeltére azoktól az emberektől, akik Walsin-Esterházyval érintkeztek, megint elkoboztak irásokat. Walsin terjedelmes levelezését a semmitőszékhez juttatták. Az „Aurore” azt mondja, hogy ennek az intézkedésnek föltöbb fontos eredménye elődönti Walsin bűnösségét. Clemenceau közli ebben a lapban, hogy Picquart-t holnap szabadon bocsátják.

Páris, november 9.

Hír szerint a semmitőszék arra az esetre, ha a kihallgatott öt hadügyminiszter vallomásai ellentmondásokat tartalmaznának, elhatározta, hogy bizottságot küld Freycinet jelenlegi hadügyminiszterhez, hogy kihallgassa és vallomását döntőnek fogja tekinteni.

Esterházy lefoglalt pauzált levelét fontos bizonyítéknak tekintik, mert az ilyenféle négy-ötzögekre beosztott pauzáló-papíros igen ritka. Cochefort rendőrbiztos 1894-ben nem volt képes itt ilyen papírost beszerezni.

TÁVIRATOK.

Ő felsége jubileuma.

Bécs, november 9. Az ő felsége 50 éves uralkodói jubileuma alkalmából tervezett katonai ünnepek elmaradnak. December 1-én az összes helyőrségekben takarodó, 2-án pedig ébresztő lesz a katonai zenekarok kíséretével, továbbá Istentisztelet, azután pedig kiosztják a jubileumi érmeiket.

Vilmos császár utazása.

Damaskus, november 9. A német császári pár tiszteletére ma a fényesen díszített város házában disztrakoma volt, amelyen a damaskusi ulema üdvözölte a császári párt és az ég áldását kérte a császárra és a német birodalomra. A császár szíves köszönetet mondott a fényes fogadtatásért és hangsúlyozta, hogy mely megindulás vesz rajta erőt, amidőn azon a helyen állhat, ahol Szaladin, a lovagias uralkodó, élt. A császár biztosította a mohamedánokat barátságáról és a jelen voltak zajos tetszése mellett éltette a szultánt. Este a város fényesen ki volt világítva.

Madrid, november 9. A Fabra-ügnökség jelenti: A spanyol kormányt értesítették, hogy a „Hohenzollern”-yacht a német császári párral november 20-án Cadixba érkezik. Meglehet, hogy a yacht csak köszönfelvételt ezéjából fog Cadixban horgonyt vetni. Ha a császári pár inkognitóban utazik, akkor csak a hatóságok és a madridi német nagykövét fogja üdvözölni. Különböző egy miniszter is utazik Cadixba, hogy a császári párt a régens-királyné és a kormány nevében üdvözölje. Egyébiránt az a fentartással veendő hír kering, hogy Vilmos császár eljön Madridba is.

Damaskus, november 9. A német császári pár ma sctalovaglást tett és holnap Baalbeckbe utazik.

Kréta.

Frankfurt, november 9. György herceg krétai főbiztossá kinevezésének előzményeiről a „Frankfurter Zeitung” konstantinápolyi tudósítója a következőket írja lapjának: Oroszország azért vonakodott oly sokáig ultimátumát a szultánnak megküldeni, mert Angliának beleegyezését várta az általa óhajtott kinevezéshez. Gróf Goluchowski beleegve-

zését gróf Muraviev még Bécsben megszerezte. A görög kormány az a szándéka, hogy Numedarost segítségül adja a herceg mellé, ha Oroszország nem tesz ellene kifogást.

Kána, november 9. Sakir basa ultimátumot kapott, amelynek értelmében az összes török tisztek, katonák és esendörök, ugyszintén a Szuda előtt lévő hadihajók a szigetet november tizenötödikéig elhagyni tartoznak. A török hadiszerek a tengernagyok oltalmában maradnak. A török zászlót bevonják.

A görög kormányválság.

Athén, november 9. A miniszterválság még egyre tart. Valószínű jelöltek gyanánt Rhomas képviselőházi elnököt és Delyannist emlegetik.

Athén, november 9. A király kényszerült egy volt miniszterét, Teimis-t a premier állásával megkínálni. Hír szerint az új kabinet Delyannis kormányának nyomdokait fogja követni. A kabinetben benn lesz valószínűleg Rhomas a kamara elnöke is. A pénzügyi tárczát alighanem von Streit veszi át. A király azt kívánja, hogy a tisztek kizárását a parlamentből még az új választások előtt határozza el a képviselőház. A mostani kamarából azonban már csak Delyannis-féle kormány kerülhet ki.

Az angol-francia konfliktus.

Páris, november 9. Fournier tengernagyot Lockroy hadügyminiszter kihallgatáson fogadta. A tengernagy — hír szerint — este visszautazik Toulonba.

A „Temps” touloni jelentése megerősíti, hogy az ottani kikötő és a legény ség felszerelési munkálatai szerényen folynak.

A morvaországi cseh műegyetem.

Bécs, november 9. A „Wiener Abendpost” jelenti: Ő felsége elhatározásából az 1899-iki költségvetésbe a Morvaországban létesítendő cseh műegyetem költségeinek első részlete czimén 100.000 forintot vettek föl.

Török követség a csárnál.

Jalta, november 9. A Miklós császár üdvözlésére Livádiába küldött rendkívüli török követség az „Izzedin” yacht ideérkezett. A küldöttséget a hatóságok képviselői és katonai díszőrség fogadta, amelynek zenekara a török himnuszt játszotta. Scalont, a csári yacht kapitányát, díszszolgálatra rendelték ki a török követség mellé.

A párisi béketárgyalások.

Páris, november 9. A béke-bizottság ma délután ülést tartott, amelyen felolvasták az Egyesült Államok képviselőinek jegyzőkönyvébe foglalt választát a Filippini-szigetekre vonatkozó spanyol követelésekre. A legközelebbi ülés szombaton lesz. A spanyol képviselők a mai ülés után együtt maradtak, hogy a jegyzőkönyvet megvizsgálják és egy Madridba küldendő távirat szövegét megállapítsák.

Páris, november 9. A békebizottság amerikai biztosai memorandumot terjesztettek elő, melyben a Filippini-szigetek feladása ellen spanyol részről felsorolt érveket megcáfolják, anélkül, hogy javaslatot tennének. Az amerikaiak vonakodnak a kubai adósságot elvállalni és a Filippini-szigetek átengedését követelik, ezt azonban a spanyolok visszautasítják.

Mária Antónia halála.

München, november 9. Mária Antónia főhercegnő, toszkánai nagyhercegné elhunytá alkalmából a régens-herceg tisznapos udvari gyászt rendelt el.

Szófia, november 9. Ferdinand fejedelem Mária Antónia toszkánai nagyhercegné elhunytá alkalmából mély udvari gyászt rendelt el.

Az anarchisták ellen.

Róma, november 9. Az anarchisták ellen tartandó értekezletre olasz képviselőkül Canevaro külügyminisztert, Canonico szenátort és Sormani-Moretii prefektust neveztek ki.

HIREK.

Politikai párbaj.

(A gróf Károlyi—Gajári-ügy.)

Az a parlamenti affaire, mely a képviselőháznak tegnapi ülésében Gajári Ödön és gróf Károlyi Sándor országgyűlési képviselők között keletkezett, ma délelőtt intéződött el pisztolypárbajjal, mely az Üllői-uti honvédszár-laktanyában ment végbe.

A párbaj lefolyásáról a következő jegyzőkönyv ad hiteles tudósítást.

Jegyzőkönyv.

Felvétel Budapest, 1898. november 8-án a gróf Károlyi Sándor és Gajári Ödön urak között felmerült lovagias ügyben.

Jelen voltak: az alulírottak.

Gróf Batthyány Elemér és Ivánka Oszkár, mint gróf Károlyi Sándor megbízottjai, elégtételt kérnek a Gajári Ödön ur által gróf Károlyi Sándorral szemben a képviselőház mai ülésében mondott sértésért.

Münnich Aurél és Tisza István, mint Gajári Ödön megbízottjai, felük nevében a fegyveres elégtételt följajánlják, kijelentik azonban, hogy felük gróf Károlyi Sándor jellemét nem sértette és sérteni nem is akarta.

Gróf Károlyi Sándor megbízottjai föntartják a fegyveres elégtételadás iránti kívánatukat, mert a följajánlott nyilatkozatot a történet sértéssel szemben elégtételnek nem tartják.

Megállapodás: Pisztolypárbaj, sima csővű, légynekűli párbajpisztolyokkal. Távoltság: Husz lépés. Célzási idő: Tíz másodperc. Kétszeri golyóváltás. Csütörtök lövésnek számít.

Hely: Budapest, a magyar királyi I. honvédszárvezred lovardájában: Külső üllői-ut. Idő: november 9-én, reggel 9 óra.

Kelt mint fent.

Münnich Aurél s. k.

Tisza István s. k.

mint Gajári Ödön ur megbízottjai.

Batthyány Elemér s. k.

Ivánka Oszkár s. k.

mint gróf Károlyi Sándor megbízottjai.

Az ekként megállapított párbaj ma délelőtt kilenc órakor folyt le. Erről a következő folytatolagos jegyzőkönyv szól.

A párbaj a meghatározott feltételek alapján megtörtént, miután a békéltetési kísérlet eredménytelen maradt.

Az első golyóváltás megtörténte után Gajári Ödön gróf Károlyi Sándor felé lépve a következő kijelentést tette:

— Nem volt szándékom és nem is sértettem nagyméltóságodat; ha kívánja, folytatjuk a párbajt, azonban azt hiszem, hogy lovagias kötelességemnek ezzel eleget tettem.

Gróf Károlyi Sándor segédei ezen kijelentést elégségesnek találják, mire mindkét fél megbízottjai az ügyet lovagiasan elintézettnak nyilvánítják.

Kelt mint fent.

Megemléttetik, hogy gróf Tisza Istvánt Vladár Imre százados helyettesítette.

Batthyány Elemér s. k.

Ivánka Oszkár s. k.

Gróf Károlyi Sándor megbízottjai.

Vladár Imre s. k., százados,

Münnich Aurél s. k.

Gajári Ödön megbízottjai.

A jegyzőkönyvben nem foglaltatik ugyan henn, de a párbajnál jelenlevők előadása szerint gróf Károlyi Sándor Gajári Ödön nyilatkozatára így felelt.

— Ezt megítélni a segédek dolga.

A párbaj után a felek nem békültek ki. Gróf Károlyi Sándor a reá várakozó fia, gróf Károlyi László társaságában haza hajtattat, hol párthívei szerenesehívásait fogadta. Délután pedig Föthra ment. Gajári Ödön egyenesen a Háza ment, ahol barátai szívélyesen üdvözölték. A nap folyamán híre ment, hogy Gróf Károlyi Sándort a király holnap kihallgatáson fogadják.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király Budapesten. Ő felsége a király holnap Gödöllőről a fővárosba jön és általános kihallgatásokat ad. Este ismét visszatér Gödöllőre. — Mária Valéria főhercegnő, aki néhány napot özvegy édes apjánál töltött Gödöllőn, ugyancsak holnap Bécsbe utazik.

— Személyi hírek. Ernő, szász-altenburgi uralkodóherceg ma délben Gmundenből elutazott. — Stefánia özvegy trónörökösne Lipót bajor herceggel és nejevel Gizella hercegasszonynyal Bécsből elutazott Münchenbe.

— A pápa és az osztrák katolikusok. A pápa, mint egy római távirat jelenti, az osztrák katolikusok részére december 2-ára, amely pénteki napra esik, fel fogja függeszteni a husevési tilalmat.

— A Wolff-Gniewosz-ügy. Az osztrák Reichsrath tegnapi ülésén Gniewosz lengyel képviselő „utcai gyerkőc”-nek nevezte Wolfot, mert a lengyel népet „Ausztia testén élőködő nép”-nek nevezte. Ezért aztán Wolf kihívta Gniewosz-t. Az esti lapok szerint Gniewosz képviselő elfogadta Wolf képviselő kihívását. Parlamenti körökben azt beszélik, hogy Wolf és Gniewosz holnap kardpárbajt vívnak.

— Az orleansi hercegi pár Alcsuthon. Fülöp orleansi herceg nejevel, Mária Dorottya főhercegnővel, ma Alcsuthra érkezett. Az orleansi hercegi pár hosszabb ideig szándékozik Alcsuthon maradni.

— A Baross-szobor leleplezése. Baross Gábor szobrának leleplezésére, mely november 20-án, vasárnap lesz, nagyban folynak az előkészületek. A szobrot környező deszkakerítést a napokban lebontják, úgy, hogy a szobor körül csak négy ár-boc maradjon, amely a leplet fogja tartani. A talapat mellé emelvényt állítanak a szónokok számára. Az ünnepélyen a „Budai dalárda”, a „Ganzgyári dalkör” és a magyar államvasút északi főműhelyének „Törökvis” című dalköre fog hazafias dalokat énekelni. A három dalárda már megkezdte összpórbait Bellovics Imre karagy vezetésével.

— Még egy nyilatkozat a Dezsőffy-ügyben. Egy kedves akkord hangzik bele a csunya politikába. Egy csicsergő, bájos gyermekéziüst csengősü szava abba a zagyva khaoszba, amely napok óta obstrukció és Dezsőffy-ügy néven fenyegeti dobhartyúinkat. Lapunk főszerkesztője a mai postával a következő levelet kapta, mely az első kedves hang a Dezsőffy-ügyben:

Nagy-kátán

1898 november 8-ik.

Kedves Mikszát bácsi!

Én mindig azt hittem magáról hogy maga csak szépeket tud írni mert olvastam a könyveit a kereszt apa meséit meg a huszár a teknyőben, de tegnap épen mikor vacsoráztunk hozta az inasunk az újságokat és a maga újságjában az Országos Hirlapban az volt hogy apa csak ritkán eszik osztrigát lássa pedig nem is eszik mert mindjárt rosszul lesz tőle, de azért jó ebédeket eszünk ám, kérdezo csak meg a Krajsaik Feri bácsit, meg a Szivák Imre bácsit meg a Böthy Aldsi bácsit azok ismerik apát, ki szoktak jönni vadászni hozánk és meg a Bessenyei bácsi is ki szokott jönni a mama nagyon dicséri hogy szépen tud ebéd alatt palóczosan beszédet mondani, de én meg nem hallottam mert itt még nem volt ebéden, jöjjön ki egyszer maga is majd meg látja jól fog mulatni mert apa erdeiben sok szép fácskany van ám.

Ugye maga nem ismeri az Apát mert úgy írta hogy apró pedig olyan nagy mint a Szivák bácsi.

Irjon megint valami szép könyvet, apa most is valami Zrinyi könyvet olvas magától.

tiszteleje
Dezsőffy Ilonka

Mikszát Kálmán (aki pedig nem azzal szerezte ismert nevét, hogy szorgalmas levélíró) azonnal sietett erre a bájos kis levélre válaszolni, s lelkére kötötte Ilonka kisasszonynak, hogy a Bánffy bácsit is szeresse kis galambszívvel, mert ő is megérdemli, nemcsak a Szivák Imre bácsi.

— Lueger és a pestis. Lueger a külföldi lapokhoz nyilatkozatot küldött, amelyben a külföld megnyugtatóra kijelenti, hogy a pestisveszély teljesen megszűnt, úgy hogy most már bátran jöhetnek az idegenek Bécsbe. Erre csak az az egyetlen megjegyzésünk, hogy épen Lueger ur sajtója volt az, amely az egész világot megrémítette.

— Regulem Fackh Károlyért. Lovag Fackh Károly miniszteri tanácsosért ma délelőtt tíz órakor a terézvárosi plébánia-templomban fényes gyászistentisztelet volt. A szentélyt halotti pompával vonták be és a templom egészen megtelt a családtagokkal, az elhunyt barátaival és tisztelőkkel.

— Professzorok harcza. Az a szigorú támadás, melyet a „Nyelvtörténeti Szótár” ellen Ballagi Aladár egyetemi tanár minap hangoztatott az Akadémiában, egy kis harcziasságot kelt a tudományos világban. A „Nyelvtörténeti Szótár” táborából már el is hangzott az első lövés. Simonyi Zsigmond a „Magyar Nyelvőr” novemberi füzetében, hosszasan ír a „műkedvelő nyelvészekről”, legelőbb is Jókai Mórról, aki „sem a nyelvészeti irodalmat nem ismeri, sem pedig a rokonyelvek mi-voltáról nincsen sejtelve”. Áttér ezután a Ballagi támadására és a „Nyelvtörténeti Szótár” kritikáját nevezi erkölcsbíróknak s az erkölcsbíró állításai ellen azzal védekezik, hogy a szerkesztők a gyűjtőkől beérkezett szöveget igenis beillesztették a szótárba. Említi ezután a tudatlan és rosszakaratu támadásokat és fejtegetéseinek folytatását akkorra igéri, amikor majd nyomtatásban is megjelenik a Ballagi támadása. A „Nyelvtörténeti Szótár”-nak elintézetlen ügye tehát újabb tárgyalásokig el van halasztva. Akkor majd remélhetőleg bővebben kimerül a tudós urak a témát, mert Simonyi például a mai nyilatkozatában nem felelt határozottan arra a kérdésre, hogy van-e hát fölületesség a „Nyelvtörténeti Szótár”-ban vagy sem. Holott a lényeg épen ez. Az, hogy a „műkedvelő nyelvészek” folyton kellemetlenkednek és hogy a kellemetlenkedők csak műkedvelők, az itt mellékes dolog. Mellékes, de természetes. Senkisémet ütődik meg azon, hogy Jókai Mór csak akkorra nyelvész, amekkora stílista például Simonyi Zsigmond. Az emberek a „Nyelvtörténeti Szótár”-ban vannak megütődve.

— Revizió-érem. A párisi rendőrség egyik közemberét legutóbb ezüst éremmel tüntették ki. Bochler közrendőr az által szerzett magának érdemeket a kitüntetésre, hogy egy bűnpör revizióját előmozdította. A francia esküdtsek elítélt volt két fiatal embert egy súlyos bűntényért hosszabb gályarabságra, bár a vádlottak tagadták a terhükre rótt cselekményt. Bochler rendőr valahogy nyomára jött annak, hogy a két fiatal ember ártatlanul szenved és addig folytatta kutatásait, míg ezt be is tudta bizonyítani. Buzgalmaért, amelyet a bűnpör reviziója körül elért, kapta az ezüst érmét. A francia kormánynak — ha akarja — módjában lesz legközelebb ilyen érdemeket nagyobb számmal adományozni.

— Kézfogó. Székely Simon, a Lówy A. fia budapesti cég belfogója, eljegyezte Schiller Paula kisasszonyt, dr. Schiller Zsigmond, a „Pester Lloyd” szerkesztőjének leányát.

— Földrengés Flumeban. Mint flumei tudósítónk táviratozza, ma délelőtt tizenkettőfél órakor földrengést éreztek a városban. A lökések, melyek nem voltak erősek, ismételtén követték egymást. Irányuk délnyugati volt.

— Diák kisasszonyok strikeja. A Páris város női ipariskolájában a rajzosztály kisasszonyövendékei napok óta strikeolnak. Erre a nagy cselekedetre azért szánták magukat a tizenhat és tizennyolcz év közt levő leánykák, mert a tanítóik állítólag nem veszik őket elég komolyan. A strike előtt tiltakozó-meetingben fejezték ki felháborodásukat a tanár urak eljárása ellen, akik nem akarják észrevenni, hogy ők már nem gyermekek, hanem kisasszonyok és így némi tiszteletre is tarthatnak igényt. Különösen azt nem tudják elviselni, hogy a tanár urak kitérdepelteskik őket a tábla elé. A diákkisasszonykák alighanem arra gondolnak, mennyivel szebb volna, ha a tanár urak térdelének előttük.

Lillian Russel negyedik férje. A híres amerikai operette-diva immár negyedszer veheti magát a házasság édes bilincseibe. A szép Lillian Russel, akit eredetileg Leonard Lujzának hívtak, tizenhat éves korában ment először nőül egy Henry Brahm nevű urhoz. A második férjét, Teddy Salamont, — aki úgy látszik, méltó volt a szép Lillianra — bigamiamért börtönrre ítélték, a neje pedig ezért elvált tőle. Nyolcz hosszú évig maradt ezután „özvegy” Lillian, amikor 1894-ben Perugini tenoristának lett a hitvese. Ebben az esetben, kivételesen, a férj indította meg a válópert, mert a felesége egész éjjeleket — átkártázott. A bíróság a napokban mondta ki közöttük a választ és a szép Lillian most azon törheti a fejét, hogy mi okból fug elválni a negyedik férjétől?

— **Angyalcsináló orvos.** Nagy feltűnést keltő letartóztatásról értesít bennünket pécsi levelezőnk. Győrök tolnamegyei községben letartóztatták dr. Weinberger Béla ottani gyakorlóorvost, aki ellen rettenetes vádak merültek fel. Az eset részletei a következők:

Néhány nap előtt Kirchner Katalin, férjezett Andreasz Györgyné kistamási lakosnő férjével együtt beállított dr. Rothauer Izidor győri orvoshoz és tíz forintot ígértek neki, ha az asszonyt megszabadítja reménybeli anyaságától. A körorvos természetesen kereken elutasította őket és az esetet a hatóságok is tudomására hozta. A kölesdi csendőrök erre megindította a nyomozást és ennek során kiderült, hogy az asszony valamilyen mégis csak előtte születendő gyermekét. A csendőrök erre vallatni kezdték a bűnös házaspárt és így megtudták, hogy az asszonyon dr. Weinberger Béla győri orvos tiltott operációt végzett.

A vizsgálat során egy még sötétebb bűn gyanuja is fölmerült az orvos ellen. Ez az eset már halállal végződött.

A nyomozás során rájöttek ugyanis, hogy a tavasszal a szomszéd Szarvud községben meghalt egy Schneider Erzsébet nevű asszony, aki vadházasságban élt Wolf Jánossal. Halálát a nép nem találta természetesnek és azt beszélték, hogy azért kellett meghalnia, mert nem akart anya lenni.

A csendőrök kihallgatták az asszony szüleit, Schneider Konrádot és Gutermuth Évát, akik eladták, hogy leányuk halálos ágán bevallotta nekik, hogy Wolf Jánossal Weinberger doktornál jártak, aki husz forintért operálta az asszonyt. Az asszony a műtét után beteg lett és nem is kelt fel többet; meghalt.

A súlyos vádak után dr. Weinberger Béla orvost is kérdőre vonták. Az orvos természetesen mindent tagad, és csak azt ismeri be, hogy az asszonyok jártak nála és ő ugyan megvizsgálta őket, de műtétet nem végzett rajtuk.

A súlyos vádakból azonban az látszik, hogy az orvos üzletszerűleg űzte a sötét bűnt, és azért, hogy a vizsgálatot meg ne hiúsíthassa, letartóztatták és átadták a győri járásbírósnak, ahol most erőlyesen gyűjtik ellene az adatokat.

— **A halál pallorál.** Az egyetem építésénél ma este hét órakor több munkás mázsásköveket csusztatott le egy deszkán. A deszka leszakadt és az alatta álló Szakál Gábor napszamosra esett, aki halálosan megsérülve terült el a földön. Mire a mentők megérkeztek, a szerencsétlen ember kiszorult. Úgy látszik, nálunk nem tudnak embervér nélkül házat építeni.

— **Gyilkossággal vádolt földbirtokos.** Nagy feltűnést keltett egész Torontálvarmegyében Barassevics József sztareszovi földbirtokos letartóztatása. Azzal vádolják, hogy egy nőrokonát meggyilkolta. Az esetről temesvári tudósítónk a következőket jelenti:

Barassevics József földbirtokos házában udvarán holtan találták özvegy Negován Juliát, a földbirtokos rokonát. A teste irtózatosan össze volt szurkálva és úgy látszott, hogy gyilkosság esete forog fenn. A gyilkossággal a földbirtokost granulálták és utóbb le is tartóztatták. Barassevics visszautasítja a vádat és arra hivatkozik, hogy ő Negován Juliával mindig csak jót tett és az asszony egyáltalán olyan szegény volt, hogy még ellensége sem

tudna okot kieszelni ilyen szörnyű tett elkövetésére. Barassevics azt mondja, hogy az asszony maga az oka halálának. Tegnapelőtt is ott talált a háznál, a mint buzát akart lopni. Barassevics azt állítja, hogy emiatt a padlásra dulakodni kezdtek és az asszony e közben leesett a padlásról egy ekevasba és ez okozta halálát. Az orvosi vizsgálat adatai azonban mást mondanak. Az asszony holttestén több szurt sebet találtak, mellkasa és oldalbordi be vannak törve. A vizsgálat egyéb adatai is Barassevics ellen szólnak és ezek alapján tartóztatták le.

— **Kinsky grófné balesete.** Kinsky Zdenko grófné, mint Szombathelyről táviratozzák, ma szerencsétlenül elesett, úgy, hogy lábán erős zúzódásokat szenvedett. Vasuton Bécsbe vitték, ahol a pályaudvaron mentők vártak, akik aztán bekötötték a lábát és hazakísérték.

— **Mályahalálra ítült szivarok.** A fiemei árvizkor az ottani dohánygyár raktárában felhalmozott szivarneműeket teljesen hasznavehetetlenné tette a betöltött viz. Az így elpocsékolt virginiaikat és portoricokkat elszállították a Fiumeival szomszédos Martiuschirra nevű vesztegintézeti telepre, ahol az égető kemenczében fűtötték be velök. Egy millió darab virginiait fűtött el a többek közt a crematoriumszerű kemencze, melybe két napig megszakítás nélkül kosárszámra dobták be a mályahalálra ítült szivarokat. Ennyit még krematórium aligha pipált életében.

— **Gyilkos házaspár.** Mint soproni tudósítónk jelenti: Özvegy Farkas Ferenczné Neumeskér községben ma felakasztva találták lakása padlásán. Az öreg asszony fiával és menyével lakott együtt. Holttestén a külső erőszak jelei látszóttak, melyek azt gyanították, hogy Farkasné nem önként vetett véget életének. Ezt a gyanút a községbeli orvos is megerősítette. A csendőrök erre elfogták az özvegy fiát és feleségét. Hosszas tagadás után bevallották mindketten, hogy ők ölték meg az öreg asszonyt néhány száz forint, megtakarított pénzéért. Doronggal ütötték agyon és csak mikor már meghalt, akasztották fel a padlásra, hogy a gyanút magukról elhárítsák.

— **Ködölyes házások.** Radics Borbála kálkápalmi születésű harminczéves leány a budapesti államrendőrség állandó őrizete alatt állott mindaddig, míg a rendőrség meg nem unta ezt a nagyon körülményes őrzetet és Radics Borbálát a főváros területéről kiutasította. Csakhogy Borbála kistasszony annyira megszerette Wesselényi-utczai hajlékát, hogy nem hagyta ott a rendőrség felszólítására, hanem inkább — férjhez ment. Nem akarta, hogy a férje szép vagy gazdag legyen, csak budapesti illetőségű. E szerény kívánságnak tökéletesen megfelelt Eberl Antal csaposlegény, akit Radics Borbála a szívével és a kezével boldogított. Mint Eberl Antalné folytatta régi mulatságait, ami azonban most már nemcsak a budapesti államrendőrségnek, hanem a férjének sem tetszett. Nem is sokáig élt együtt a fiatal házaspár, de a férj többször intette ezután is a nejét, hogy csapodárságával hagyjon fel és térjen vissza hozzá. Mivel pedig fenyegetése nem használt, ma délben a nagydiófa-utczán revolverrel támadta meg a feleségét és háromszor reálott. Eberl-nét eszméletlenül állapotban szállították be a Rökus-kórházba, míg a férjét a VII. kerületi kapitánysághoz kísérték be.

— **A száguldó guillotine.** Kilhof Jánosné csavargónőt tegnap este a Budapest és Palota között közlekedő villamos kocsik egyike elütötte. Súlyos sérülésekkel eszméletlenül állapotban vitték a Rökus-kórházba.

— **Szenzációs. „Crème de Fanchon”** rögtöni finomító és szépítő arccrème. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Forráktár: „Ursus”-gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-lár.

— **A Zoltán-écs csutakmájójaj** a legjobb és legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek (angolbőr, scrophulosis, tüdővész stb.) keletkezésének elhárítására. Üvegenként 1 frtért kapható Zoltán Béla udvari szállító gyógszertárában. Budapest, Nagykorona-utca 23. szám.

— **Harmadik magy. kir. szab. osztályversajáték.** A harmadik játék első húzása november hó 17. és 18. án lesz és a sorsjegyvásárló közönséget figyelmeztetjük, hogy megrendeléseivel minél inkább siessen, miután a vásárlási kedv a mostani sorsjátékokhoz általában igen

nagy és a sorsjegykészlet gyorsan elfogy. Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét **Török A. és Társa** budapesti bankház hirdetésére, miután a cég szigoruan pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti vevőit, azonkívül a szerencse annyira kedvezett a bankház megbízásának, hogy tudomásunk szerint az I. és II. játék-nál körülbelül egy millió 500.000 korona nyereseményt fizetett ki gyorsan és pontosan. Aki tehát szerencsét akar próbálni, forduljon bizalommal **Török A. és Társa** budapesti bankházához.

Napirend.

Napitár: Csütörtök, nov. 10. — Római katólikus: Av. András. — Protestáns: L. Márton. — Görög-orosz: (október 29.) Anasztázia. — Zsidó: Marcheschwan 26. — Nap két 6 óra 43 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 13 perczkor. — Hold két: éjjel 2 óra 25 perczkor, nyugszik délután 9 órakor.

A közoktatásügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A belügyminiszter fogad délután 4—5-ig.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 óra.

A horvát miniszter fogad délelőlt 8—10 óráig

A képviselőház közigazgatási bizottságának ülése délelőlt 10 órakor.

Nemzeti muzeum: természetrajzi tár, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépőjű mellett tekinthetők meg.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Szechenyi-szigeten nyitva délelőlt 10—1-ig, délután 3—5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 óratól délután 1 óráig.

Technológiai iparmuzeum nyitva 9—1-ig és délután 3—5-ig.

Az iparművészeti muzeum, nyitva d. e. 6—2-ig.

Az iparművészeti társulat állandó bazárja nyitva 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőlt 9—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva 9 óratól 12 óráig és 3—8-ig.

Az egyetemi fűvészkert (Üllői-ut) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. kerület, Oszlop-utca) nyitva hétköznapokon délelőlt 10—1 óráig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparcsarnokban nyitva d. e. 9—12-ig és d. u. 3—5-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

Az új országgház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Természettajzi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Museum-körut 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-nál végén, látható reggel 9-től este 5¹/₂ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 30 krajczár.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Az első filharmoniai hangverseny. Schmedes Erik, a bécsi udvari opera tenoristája, nem jött el a filharmonikusok mai estélyére. Táviratilag kimentette magát azzal, hogy indiszponálva van és hogy a budapesti közönséget sokkal többre becsüli, semhogy ilyen rekedt állapotban eleje merne lépni. A dán eredetű művészt, aki éveken át baritonista volt és alig néhány hónap óta énekel mint Van Dyck utódja tenort, majd csak a nyolczadik filharmoniai hangversenyen fogjuk hallani, amelynek műsorát eredetileg tisztán zenekari számokból tervezték. A filharmonikusok egy része különben azt rebegette, hogy Schmedes lemondása inkább Mahler Gusztávnak, a bécsi udvari opera igazgatójának a malicziája a zenekarunkkal szemben. Nem igen hiteljük. A lemondás híre kissé lehangolta a közönséget, de csak addig, amíg a hangverseny meg nem kezdődött. Az érdekes műsor, valamint a filharmonikusoknak nagyon gondos, helyenkint igen finom és temperamentumos játéka az elmaradt énekszámért teljesen kárpótol. Beethovennek ismeretlen hallott Coriolanus-nyitánya után mint „ujdonság” Händel Concertója (d-mollban) következett. A két magánhegedűre, sóló-gordonkára és vonós zenekarra irt mű — naiv varázsával — egész klasszikus tisztaságában és lelki elmélyedésében mutatja be a mestert. Händel, ha ugyan nem akarjuk, hogy veszítsen megkapó közvetlenségéből, nehezebb dirigálni, mint az új mestereket az ő ideges tempovalózásaikkal és ritmikai eltorzulásaikkal. Csodálunk Erkel Sándor fölséges nyugalmát és lélekjelenlétét, amint pálcájára alatt egy énekkang egyöntetűségével hőmpölygött szélesen és nemesen a zenekar, a legkényesebb helyeknél és átmenetknél is éles pontossággal.

betartva a dinamikai mértéket. És mily szípkázó frissességgel és gyöngédséggel játszották az allegrot — kétszer is, mert a közönség megújraztatta. A magánzólamokat Krancsevics, Grünfeld és Bürger adták elő, mind a hárman szép és elég nagy tónussal. A filharmonikusok, ha nem sajnálják a fáradtságot, még sok érdekeseget fognak találni a Händel művei között, amelyeknek kultusza most Németországban a felkes Händel-apostolnak, Chrysandernek buzgólkodására új lendületet vett. A hangversenyen hallottuk még Goldmark napsugaras második szimfoniáját, továbbá az elmaradt énekcszám helyett a gyászindulót az „Istenek alkotnyá"-ból, amelynek inspirált előadásán alig látszott meg, hogy hirtelen vették elő. m. g.

* **Uj népszínmű.** A Népszínház igazgatója elfogadta előadásra ifj. Bokor Józsefnek egy új háromfelvonásos népszínművét, melynek két főszerepét a szerző Blaha Lujzának és Blaha Sárkának adta. A darab címe: „Az édes."

* **Kamarazene.** A budapesti kamarazene-egyesület második estjének, melyet pénteken tartanak meg a Royal-szálló termében a Hubay—Herzfeld—Waldbauer—Popper négyes és Gemeiner Lúla dalénekesnő közreműködésével következő műsora van: I. Drorák: F-dur négyes (első előadás). II. Liszt: Loreley, Schumann: Lotosblumen és Aufträge. III. Mozart: D-moll négyes. IV. Brahms: Alta Liebe. Feinsliebchen, Ständchen.

* **Fesztly-kiállítás.** Fesztly Árpádnak a városligeti műcsarnokban kiállított két nagy történelmi kép csak a jövő hét végéig lesz látható. November vége felé már a téli kiállítás számára kell a hely.

FŐVÁROS.

(Az egyetemi atletikai klub köröme.) Ma délelőtt az egyetemi atletikai kör küldöttsége tiszteleggett Halmos János polgármesternél avéget, hogy tornagyakorlataik czéljára a főváros engedje át a Károlyi-utcai polgári iskola tornatermét. A polgármester a kérelmet a tanács elé terjeszti.

Hódolat a királynak.

(A főváros közgyűlése.)

Mind eljöttek a városatyák. Azok is, akik rendesen eljárnak rendetlenkedni, azok is, akik csak rendkívüli esetekben kísérik meg rendet csinálni.

Azért verődtek össze ilyen rémes sokaságban, mert a mai közgyűlésről sokkal több érdek dolgot beszéltek, mint amennyit ők csinálhatnak. Obstrukcióról, viharról, örült háborusról mesélt a fáma, s mindezt se millió kölcsön, se telekvásár, se árlejtés nem csinálta, hanem két indítvány, amely a főváros mai közgyűlésének napirendjéu volt.

Két indítvány, amelyről alább még szólnunk néhány szót s amelyről előzetesen csak annyit, hogy a városatyák kiegyeztek — mint rendesen — ötven perczentre. Pedig, mint mondtuk, nem volt szó se kölcsönről, se telekosztásról, se árlejtésről.

A közgyűlésnek (az alku után) csak egyetlenegy tárgya volt: hála- és hódoló-felirat intézése a királyhoz a főváros egyesítésének huszonöt éves évfordulója alkalmából.

A közgyűlésnek ünnepélyes és nyilvános része így folyt le:

A főváros mai közgyűlésén megjelent a törvényhatóságunk ugyszólván valamennyi tagja. Eljött még báró Podmaniczky Frigyes, Falk Miksa és Lukács Béla is, akik nagyráttán mutatkoznak a „szólásszabadság" Lipót-utcai templomában.

A kisebb teremben gyülekeztek, miközben az ülésterem karzata csak úgy roskadozott a hallgatóság tömegétől.

Pontban négy órakor megszólalt az előnkü csengetyű. Márkus főpolgármester megnyitotta a közgyűlést s rögtön előterjesztette az indítványt, amely a következőképen szól:

Amidőn a törvényhatósági bizottság ama mély gyász hatása alatt, amely a királyt és a nemzetet buba döntötte, elhatározta, hogy a főváros egyesí-

tése huszonöt éves jubileumának megünneplésétől eltekint, számolt a főváros összes lakosságának érzelmeivel, amelyet a nemzeti keservbe vegyülő ünnepi hangok bizonyára sértettek volna.

Szívünk gyászos érzelmei azonban, meggyőződésünk szerint, nem menthetnek föl ama kötelesség alól, hogy az egyesített főváros alkotója iránt lerójuk a hála adóját. Lerójuk mély hálánkat és hódolatunkat fölkeint királyunk iránt, akinek fájdalomtól megszentelt szive nemzete boldogulásában keres — és esdre reméljük — talál vigaszt és enyhülést.

Mint nemzetünk annyi hő vágyának teljesítését, akként fővárosunk egyesítését is neki köszönjük. Amit az 1848-iki törvények az ország fővárosáról törvénybe iktattak, az az ő királyi elhatározásával vált valóvá, szebben és ragyogóbban, mint az elődök legmerészebb álmaikban kieszelték.

Királyi elődeitől három kis várost örökölt; ezekből áldásos uralkodása hatalmas arányokban fejlődő nagy várost teremtet, amelynek minden nagy útja, kőpartja, kőpartok közé szorított Dunája hatalmas hidjaival, mind az ő törvénybe foglalt gondoskodását és a nemzet áldozatkészségét hirdetik nekünk és a jövő nemzedéknek. (Éljenzés.)

Fejedelmi szavára tűnik el a Gellérthegy erődje, hullanak le a várfalak, hogy helyet engedjenek a királyi székváros új királyi palotájának. Mátyás korának mesés dicsőségét újra élesztő királyi palotánk előtt, az ő elhatározásából fog állani nemzetünk megdicsőült védőasszonyának fejedelmi szobra, amelyhez az idők végéig fog zarándokolni a magyar, hogy imáiba foglalja a királyt, aki egy a nemzettel.

Ahová a fővárosban szemünk tekint, mindenütt a királyt látjuk nagy alkotásaiban.

És mindez az alatt a huszonöt év alatt lett, amely a főváros egyesítése óta eltelt.

Ez év november hó 24-ikén lesz huszonöt év, hogy a főváros törvényhatósága, a király akaratából, megkezdte eredményes munkáját.

Vigyünk e nap évfordulóján hűségünket, hálánkat és imádattal párosult hódolatunkat a trón számolyához.

Indítványozom ennél fogva, határozza el a közgyűlés, hogy a székes főváros törvényhatósága működése megkezdésének huszonötödik évfordulóján hála- és hódoló feliratot intéz ő császári és apostoli királyi felségéhez és a feliratot esetleg küldöttség útján teszi le a trón számolyára.

Az indítványt viharos éljenzéssel fogadták és az indítvány értelmében való intézkedéssel, esetleg egy küldöttség vezetésével az elnököt bízták meg.

Márkus József polgármester aztán javasolta, hogy a közgyűlés ma, amidőn az ő felsége iránt való hódolattól és szeretettől van áthatva — ne bocsátkozzék a napirendre tűzött ügyek tárgyalásába, hanem határozza el, hogy ebből a czélból mához egy hétre rendkívüli közgyűlést tart.

Rhhez a bizottsági tagok általános helyeslés közben járultak hozzá s ezzel a közgyűlés véget ért.

A főváros közgyűlésének napirendjén ma (az ülés előt) első pontnak báró Bánffy Dezsőnek diszpolgárrá való választása állott. Csak-hogy ez ellen Polónynak és Kasicsnak kifogásai voltak. Nagyon helyesen. Nem is érne az egész diszpolgárság egy fabatkát se, ha Polónynak és Kasicsnak kifogásai nem lennének. De Polónyi Géának és Kasics Péternek hívei is vannak a közgyűlési teremben, ami ép olyan jó nekik, mint amilyen rossz a törvényhatóságnak. Ezek pedig obstrukcióra készültek és száz szónokról beszéltek még ma is. Amiben esetleg igazuk is lehet. Lehetnek vagy százan a bizottságban, akik nem oda valók.

Azonfelül még egy indítvány volt a napirenden, ami szintén kellemetlen lehetett volna, ha tapintatlan formában terjesztik be. Ez a királyhoz intézendő hála felirat kérdése. Két

nagy tapintatlanság egy napra még a fővárosnak is kissé sok. Ezért előzetesen bizalmas értekezlet volt Márkus József főpolgármester-nél, ahol azon iparkodtak, hogy fővárosi módra — kiegyezzenek. Erről a bizalmas értekezletről a következőket jelenti tudósítónk:

Márkus József főpolgármester három órára, tehát jóval a közgyűlés előtt, „kompromisszumos értekezletet" hívott egybe, amelyen az ellentétek elsimítására és illő megalkuvására kellett iparkodni. Jelen voltak báró Kaas Ivor, Tenczer Pál, Heltai Ferencz, Tolnay Lajos, Polónyi Géza, Radocza János, Kléh István, Preyer Hugó és eleinte ott volt Kasics Péter.

Arról volt szó elsősorban, hogy báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a főváros diszpolgárává való megválasztatásáról szóló indítvány, hogy mehetne ellenvetés nélkül keresztül a közgyűlésen.

Polónyi Géza azt indítványozta, hogy diszpolgári választást halasszák későbbre. Közben talán egyességet lehet kötni. Ott van a csongrádi felirat az obstrukció ellen. Ha ezt a közgyűlés többsége egyszerűen tudomásul veszi, a kisebbség nem ellenzi, hogy Bánffy-t egyhangulag válasszák diszpolgárrá, csak-hogy ezt is meg kellene beszélni.

— Mikor?

— Talán szombaton.

Helyesellék és szombaton értekezlet lesz ebben a tárgyban. A királyhoz intézendő hódoló felirat kérdését is megvitatták az értekezleten.

Polónyi Géza a belvárosi bizottsági tagok nevében azt ajánlja, hogy a felirat pusztán a királyné szobrának a Szent György-térre való helyeztetéseért mondjon a trón előtt köszönetet és a Hentzi-szoborról említést se tegyen.

Dr. Heltai Ferencz azt ajánlotta, hogy a budapesti köztörvényhatóság fennállásának huszonöt éves jubileumához kössék a hódolatnyilvánítást s ezt a tervet az értekezlet el is fogadta, csak némű stílárius kitételeket állapított meg, amelyeket az után Márkus főpolgármester a közgyűlésben előterjesztett, s mint már megirtuk, ezt a közgyűlés ünnepélyesen el is fogadott.

Szombaton tehát újabb bizalmas értekezlet lesz, amelyen azonban remélhetőleg nem fogadják el azt az alkut, hogy Csongrád átíratát egyszerűen ad acta tegyék. Alig hiszszük, hogy ilyen árt érjen a Polónyi és Kasics halgatása, noha nem tagadható, hogy bizony ez sokat ér.

VIDÉK.

* (A hevesi ellenzék kudarca.) Megirtuk, hogy a heves megyei ellenzék minden erejét összeszedte a szabadelvű megyei bizottsági tagok kibuktatására. Ez az erőlködés azonban kárba veszett; mert, mint egri tudósítónk táviratozza, a bizottsági tagok mai választásán a s z a b a d e l v ü e k d i a d a i m a s k o d t a k, amennyiben sokkal többet választottak meg közülök, mint az ellenzékiek sorából.

* (A néppárt veresége.) Mosonmegyében a megyei törvényhatósági bizottsági tagok választása ma volt. A választásokon a néppárt minden erejét megfeszítette, hogy jelöltjeit megválasszassa, de azért a harminczkilenc megüresedett bizottsági tagsági hely közül, harminczháromra a szabadelvű párt jelöltjeit választották meg.

Az obstrukció ellen.

Szaporodnak a törvényhatóságok nyilatkozatai, melyekkel a képviselőházban folyó meddő harcot a legélesebben elítélik. Az eddigiekhez, melyek az ellenzéknek semmivel sem indokolható eljárását perhorreskálták, ma is egy-egy sor törvényhatóság csatlakozott, melyek mind határozottan állást foglalnak az obstrukció ellen. A ma érkezett jelentések ezek:

Kolozsvár, november 9.

Kolozs vármegye törvényhatóságának rendkívüli közgyűlése ma délelőtt egyhangulag

elhatározta, hogy Csongrádmegye átiratát hasonló tartalmu felirattal fogja támogatni.

Hódmezővásárhely, november 9.

Hódmezővásárhely törvényhatóságának mai napon tartott közgyűlése 91 szavazattal 62 ellen elhatározta, hogy az országgyűlés képviselőházához felirattal járul, amelyben kifejti, hogy Hódmezővásárhely önálló törvényhatósági joggal felruházott város közönsége sajnálatlalt látja, hogy az országgyűlés képviselőházában jelenleg folyó aldatlan vita, melyet az ellenzéki képviselők a kormány támadása mellett folytatnak, míg egyrészt veszélyezteti a magyar alkotmányosságot, másrészt az ország legfontosabb közgazdasági érdekeit érintő s az országgyűléshez beterjesztett törvényjavaslatok alkotmányos elintézését gátolja. Ugyanezért, amiképpen az országos kormány iránt való bizalmát kifejezi, kéri a képviselőházat, hogy tanácskozásait az ország érdekeinek megfelelően, az állampolgárok megnyugtatására, a rendes munkásság medrére vezetve, a kormány által előterjesztett és előterjesztendő közgazdasági törvényjavaslatokat tárgyalni méltóztassék.

Ujvidék, november 9.

Tegnap rendkívüli közgyűlés tárgyalt a parlamenti obstrukció megszüntetésére vonatkozó indítványt. Az öt óra hosszat tartott tárgyaláson a szerbekkel egyesült ellenzékiek valóságos obstrukciót rendeztek és csak a főispán tapintatosságának köszönhető, hogy a felkorbácsolt szenvedélyek nagyobb botrányt nem idéztek elő. Az ülés mára halasztatott. A mai ülésen az itteni magyarság öröme nagy többséggel elhatározta, hogy Ujvidék város közönsége nem helyesli az obstrukciót és ennek megszüntetése végett feliratot intéz a képviselőházhoz.

Nagyvárad, november 9.

A szabadelvű párt délután népes gyűlést tartott Hlatky elnök távollétében Horványi Géza elnöklése alatt. Buljovszky József polgármester ismertette a városi tanács javaslatát, mely szerint Nagyvárad törvényhatósága Csongrádmegye átiratát pártolva feliratot intézzen a kormányhoz a parlamenti tárgyalások helyreállítására érdekében. Friedländer Soma kifejti, hogy Csongrádmegye határozatának keletkezése óta a helyzet változott, amennyiben a parlamenti viszonyok sokkal nagyobb mértékben elfajultak s mivel most energikusabban kell már szavakat fölemelni, ennél fogva azt indítványozza, hogy önálló feliratot küldjenek a kormányhoz, kifejezve megbotránkozásukat az ellenzék magatartása felett. (Általános zajos helyeslés.) Gyalokay Lajos nyugalmazott törvényszéki elnök a legélesebben elítéli az ellenzék eljárását és hivatkozik a szigorú angol házszabályokra. Mihelyt Adolf azt indítványozza, hogy a kormányhoz bizalmi feliratot küldjenek. Horványi Géza ellenzi a feliratot, mert ehhez a közgyűlés ellenzéki tagjai nem járulnának hozzá. Már pedig az a cél, hogy a közgyűlés pártkülönbség nélkül ítélje el az obstrukciót.

A pártgyűlés nagy lelkesedéssel elfogadta Friedländer indítványát önálló felirat küldésére vonatkozólag, melyben megbotránkozásukat fejezik ki az ellenzék magaviselete felett és amelyben kéri a kormányt a tanácskozási rend helyreállítására és a gazdasági javaslatok sürgős letárgyalására.

Arad, november 9.

A városi közgyűlésen nagy érdeklődéssel tárgyaltak Varjassy József ügyvéd, a szabadelvű párt tiszteletbeli elnökének azt az indítványát, hogy a város a káros obstrukció ellen az országgyűléshez felírjon. Varjassy hosszú beszédben fejtegette a fanatikus személygyűlöletből eredő válságot, melyet az obstrukció teremtett.

Székesfehérvár, november 9.

A város rendkívüli közgyűlése ma délután bizalmat szavazott a kormányra; továbbá ötvenhét szavazattal huszonkettő ellen elhatározta, hogy feliratot küld a kormányra, ejtse módját az obstrukció megszüntetésének és tegye lehetővé a parlamenti munka nyugodt folytatását.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A komikus pöre. A néhai tatai gróf, mint ismeretes, nagy kedvelője volt a színházaknak. A kastély parkjában saját színházat építtetett, ahova nem egyszer hívott meg egy-egy nevesebb színész-csapatot. A művészeket a házigazda mindig szeretettel fogadta és dusan vendégelte meg. Különösen a pályájuk kezdetén álló fiatal művészeket szerette portálni és Solymossy Eleknek, a Népszínház komikusának is állítólag megígérte, hogy színészkolája legjobb növendékeit ösztöndíjjal fogja kitüntetni. Nemsokára azután azonban a nemes gróf lehanyta szeméit és Solymossy Elek ösztöndíj nélkül maradt. Az örökösök pedig hallani sem akartak a dologról. Solymossy tehát fogta magát és 800 forint erejéig bepörölt a gróf örököseit. A budapesti királyi törvényszék most közhírré teszi, hogy Solymossy Elek gróf Eszterházy Miklós József ismeretlen örökösei ellen keresetet adván be, a perfelvételre december 9. napjának délelőtti 9 óráját tűzte ki.

— Megragalmazott miniszterek. Harmadéve történt, hogy Iseberg Lipót hessen-nassauai herceg, aki Budapesten 100.000 forint kölcsönt vett fel, miután a többi után ennek a pénznek is a nyakára hágott, a hitelezőt följelentette uzsoráskodásért. E pör folyásáról értesült valahogy Ammer István nyugalmazott jószágigazgató és azt megpróbálta hasznára fordítani. Fogta ugyanis magát s levelet írt dr. Spindler longenboldi törvényszéki bírónak, aki gondnoka lett az időközben gondnokság alá helyezett hercegnek. Ammer ur azt ajánlotta, hogy szerez három kitűnő tanut — 6000 forintért. Ez a levele bajba rántotta a vállalkozó szellemű férfit, mert a többek közt ezeket is jónak látta beleírni:

— Azon ne csudálkozzék, hogy a tanuk, akik szegény emberek, vallomásukért pénzt követelnek, mert „Magyarországon, horribile dictu, még a miniszterek is fogadnak el per nefas jutalmat...”

Dr. Spindler a levelet elküldte báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek, aki a minisztertanács felhatalmazása alapján Ammert pörbe fogta. A budapesti törvényszék Ammer Istvánt akkor, amikor az ügyben végtárgyalást tartottak, becsületlenségért négyszáz forint pénzbüntetésre, esetleg negyvennapra fogházra ítélte. Az ítéletet helybenhagyta a királyi tábla, majd a kuria is s ezt az utóbbit ma akarták kihirdetni Ammer előtt, aki azonban nem jelent meg. Azóta állítólag Bécsbe költözött s most innen fogják az ítélelhirdetésre újból megidézni.

Luccheni a törvényszék előtt

A királyné gyilkosát holnap délelőtt állítják törvényszék elé Genfben. Epen a gyilkosság második hónapi fordulóján. Az államügyésznek Luccheni ellen tett vádindítványa husz sűrűn írt oldalra terjed s azzal vádolja Lucchenit, hogy orozva meggyilkolta Erzsébet Amália Eugeniát, Ausztria császárnéját és Magyarország királynéját s kifejti, hogy ez a tett a genfi büntetőtörvény 83., 84., 249., 251. és 252. szakasza szerint büntetendő. A vádindítvány megokolásából a következőket vesszük ki:

Erzsébet királyné ő felsége augusztus 30-án érkezett Mont-Cauxba, a Grand Hotelbe. A királyné némi idő óta betegeskedett és Svájcban remélte egészségének helyreállítását. Azzal a szándékkal utazott Genfbe, hogy Trénisben Rothschild bárónét meglátogassa. A királyné szeptember 8-án levelet írt a bárónénak s értesítette látogatásáról. A királyné szeptember 9-én, pénteken hajón Genfbe érkezett s azonnal Trénisbe utazott, ahol a napnak legnagyobb részét töltötte. Este visszatért Genfbe és szállójába ment, ahol csak kevés ideig maradt, aztán Sztáray grófnéval sétált s kilenc órákor visszatért a szállóba, ahol megvacsorált és pihenni tért.

Másnap, szombaton, szeptember 10-én Erzsébet királyné Sztáray grófnéval együtt délelőtt tizenegy óra tájban távozott a szállóból, ellátogatott néhány üzletbe, kettőfél órákor visszatért a szállóba, ahonnan negyedóra múlva távozott.

A közbíró ezután elmondja, hogy Luccheni

hogyan hajtotta végre a gyilkosságot. A gyilkos oly gyorsan s oly erősen döfte lőrét a királyné testébe, hogy a sajnálatraméltó áldozat a földre rogyott. Sztáray grófné egy idegen ember segítségével föl-emelte a királynét, aki gyöngé hangon ezt mondta: — Azt hiszem, fájdalomt érzek mellemben.

A királynét a hajóra vitték, de ott elvesztette eszméletét. Ekkor még senki sem sejtette a borzasztó eseményt. A királynénak a hajón mondott utolsó szavai ezek voltak:

— Mi történt velem?

Aztán rohamosan rosszabodott állapota.

Az államügyész megismételte Luccheninek elfogatásakor tett vallomását, hogy tulajdonképen az orleansi herceget akarta meggyilkolni, ez azonban már elutazott Genfből, mire ő odaért.

— Amikor gyilkos szerszámomat a királyné mellébe döftem — mondta Luccheni — az az érzésem támadt, hogy a tör mélyen behatolt s hogy a királynénak meg kell hallnia.

Amikor Luccheni meghallotta, hogy a Erzsébet királyné meghalt, nagy örömet mutatott. Azt határozottan tagadta, hogy bűntársai voltak. A közbíró részletesen ismerteti Luccheni multját s végül a következőket mondja:

Ez év május hónapjában Lausanneban volt Luccheni. Ott szívtá magába az anarchista elveket, amelyek nagy lelkesedéssel töltötték el. Augusztusban Veveybe ment, ahol tört akart vásárolni; néhány nap múlva visszautazott Lausanneba s itt megvásárolta azt a tört, melylyel a gyilkosságot elkövette. Két nappal előbb Genfben volt, hol az estét egy korcsmában töltötte. Szeptember 9-én többször leselkedett a Beurivage-szálló környékén.

Azt bajos megállapítani, hogy Luccheni a gyilkosságot közvetlenül megelőző napokon mit művelt. Azt nem lehet bizonyítani, hogy bűntársai lettek volna, de lehetséges, hogy tettét mások ösztökélésére követte el. Minden esetre ő a gyilkosságok főszereplője és a végrehajtás tervét is nagyjában ő állapította meg. Bizonyos körülmények eltitkolásából, az ellenmondásokból, melyekbe minduntalan belekeveredik, azt a benyomást nyerjük, hogy Luccheninak sok eltitkolni valója van, azonban sok körülményről bizonyára azért hallgat, mert másokat nem akar bajba hozni. Tettének rugója világos: az anarchista elv kedvéért gyilkolt; nevével tettel akarta kapcsolathozni, melytől a világ viszhangozzék. Ezért követte el azt a gaztetet, melynek az a közszeretben álló uralkodóné lett áldozata.

A vádindítvány a következőképen van aláírva: Genf állam államügyészének nevében: Georges Navazza államügyész.

A holnapi esküdtészeki tárgyalás iránt — mint genfi tudósítók táviratozza — a lakosság valamennyi rétegében nagy érdeklődés mutatkozik. Számos nem jogász is beiratkozott az egyetem jogi fakultására, csak hogy a tárgyalási terembe bejuthasson. A teremben csak kétszáz embernek van hely.

Luccheni egykedvűen várja a tárgyalást. Magatartása az egész vizsgálat alatt nem változott. Egész nap tanulja beszédét, amelyet holnap akar a törvényszék előtt elmondani. Rousseau nevű rabtársának szavalgatja el szónokiatát. Ez a Rousseau szintén olasz és gyilkosság miatt van vizsgálati fogságban. (Igazán kedélyes fogház ez a genfi, ahol a gyilkosok szavalóestélyeket rendeznek egymásnak.)

Morian, Luccheni védője, nem fog védőbeszédet mondani a vádlott mellett. Csakis néhány enyhítő körülményre fogja a törvényszék figyelmét felhívni. Luccheni erősen tiltakozik ez ellen.

A tárgyalást tolmács segítségével fogják megtartani.

Az osztrák-magyar monarchia az egész vizsgálat alatt egyetlen kívánságot sem nyilvánított és a bírói eljárásra semminemű befolyást nem gyakorolt. A monarchia a tárgyaláson nem is lesz képviselve. A tárgyalás holnap reggel kilenc órákor kezdődik, de még bizonytalan, hogy meddig tart el. Lehet, hogy a pénteki napot is igénybe veszi. A törvényszék negyvenöt tanut fog kihallgatni.

Hintettel első sorban a budapesti malmok hitelére. Fontosnak tartjuk e kérdést, nem azért talán, mintha tulajdonképpen jelentősége volna annak, hogy a malmok elfogadási ötödfél százalékos vagy magasabb kamattal mellett helyeződnek el, hanem azért, mert okát keressük ama feltűnő jelenségnek, hogy ez iparág hitele már huzamosabb idő óta teljesen ki van merítve az osztrák-magyar banknál. Azt a meggyőződést valljuk ugyanis, hogy esakis e megszorítás magyarázza meg a malmok jelenlegi tartózkodását a nagyobbiszterü buzarásár-lástól és hogy kizárólag a finansziális szempont teszi érthetővé, mikép oly időben, amikor a hi-ganyoszlóp közeledik a zérushoz, amikor a hely-beli raktárállomány össze-vissza nem felel meg a malmok felheli szükségletének, hogy ily auspi-cziomok mellett nem gondolnak komolyan készle-tük intenzívebb kiegészítésére. Nem tehetik hitelük végzetessé válhatók kompromittálása nélkül.

Mindenek előtt foglalkoznunk kell a jegybank fizletszabályzatával, amelynek a váltóösszámítolásra vonatkozó határozmányai mindössze azt a kikötést tartalmazzák, hogy a benyújtandó intézvények tör-vényes értékre szóljanak, hogy ne bírjanak kilencz-venkét napot túlhaladó esedékességgel és végül, hogy három vagy legalább is két szolvéns czég alá-írását tüntessék fel. Csakhogy e normatívm nem egyéb egyszerű formalitásnál. Ha a bank tényleg csak három fizetőképés aláírót követelne, illetve, ha ilyformán közvetlenül a kereskedelem-nek és iparnak olcsó pénzt bocsátana rendelkezésre akkor, de csak akkor teljesíteni igázám azt a mis-siót, amelyre hivatva van, és szolgálná meg fél-g-meddig a privilégium élvezetének kedvezményét. De hát nálunk ez csak írott malaszt. A francia jegybank a husz frankos címletek eskomptelátását sem perhorreszkálja és a kis embernek nyújtja az istápot, míg nálunk kizárólag a milliomos intézetek és czégek tartoznak a bank rendes klientelájához. Mert bizony jó szülőkötől kell, hogy származzál, te is, meg két aláírótársad is, hogy kegyelemre találj a bank cenzorainál. Magában a fizetőképés-ség édes-kevés az üdvözüléshez. A szabályzat holt betűje megelégszik a három aláírással, de a gya-korlat már sokkal követelöbb.

Van ugyan a banknál ugynevezett „credit singular“ is, ami alatt az értendő, hogy egyetlen egy aláírás is elegendő, illetve, hogy a második manupropriát csak formáságnak tekintik. Ujjainkon számíthatnók azonban elő ama Krözusokat, akik e kiváltságban részesülnek. Rendesen mind a két, illetve három aláírótól követeli meg az intézet, hogy feltétlenül bankképes legyen, pedig ez a bankképeség gyakran nehezebben szereshető meg az udvarképességnél. Következik az utolsó, a leg-általánosabb kategória. Akik ebbe tartoznak, azok-nak szerepeljen akár huszonöt szolvéns aláíró egyetlen egy szerény összegü váltócskán, nem nyil-nak meg a bank korlátai. Egyszóval a bank abból a szempontból indul ki, hogy bár kerülő úton, végre mégis csak az ő pénztáráiban gyülemlik össze az anyag, inkább támogatja tehát a közve-títő bankokat és magán escompteurókat, amelyek girojával a különben is jó váltóból mindenestre jobb papír lesz; bár véges észszel e distinctio nem igen érthető, mert hisz Rothchild is csak egyszer fizeti ki váltóit.

Ami különösen a budapesti malmok elfo-gadványait illeti, azok, amint említettük, ma egy-általában nem találunk befogadtásra. Kivételével az Első budapesti gőzmalom részvénytársaságának és a H-féle magánmalomnak, egy helybeli malom papírja sem helyezhető el jelenleg közvetlenül az intézetnél. A bank vezetősége ugyanis teljesen elzárkózik a gazdasági élet zajától, mintha nem csak pénztárhelyiségét, hanem igazgatósági burean-ját is tizenöt centiméteres acélpánczélfalak bo-ritának. Sablon és instrukció szerint morzsolják le ott gépiesen a napi penzumot. Fiókélő nyuga-lom honol az irodákban, ahol átvesszik a felektől a kitöltött nyomtatványokat és adnak helyébe más kitöltött formulákat. C'est tout.

A déli órákban aztán összegyülemnek a cenzura tagjai és itélnek élők és holtak, ismeretlenek és ismeretekes felett, ami különben csak abból áll,

hogy ellenörzik, vajjon a hitelkereső nem lépi-e túl a felsőbb helyről, a k ö z p o n t r ó l meghatá-rozott összeget. Mert az osztrák-magyarnál minden bankképes czégeknek meg van vetve eleve a Prokrusta ágya, amelyen, ha túlterjeszkedni próbál, irgal-matlanul lenyesik. Abban az egy konzesszióban részesítik a benyújtót, ha maga is a bankképesek sorába tartozik és hitele nincs kimerítve, hogy az elfogadó hitelösszegének husz százaléka erejéig még leszámítolják a váltókat. Ha ez is megtelt, akkor nincs pardon! Végre is e szisztéma ellen nem is lehetne kifogásunk, bár azt hisszük, hogy inkább megfelel a modern pénzforgalom követel-ményeinek a magánbankok eljárása, amely szerint az összes számbavehető körülmények latolgatásával esetről-esetre megítélik a benyújtott papírt és nem indulnak egy megrögzött sablon után. De hát né-zük csak, hogy milyen is e sablon a jegy-banknál a malmokra nézve.

A malmok hitele, ép úgy, mint más czégeké, egyszer s mindenkorra meg van állapítva. Egy vagyunk informálva, hogy 1895-ben, mikor heted-fél forint volt a buza ára, határozták meg utóljára a malmok creditjét, úgy kalkulálva, hogy azok három hónap alatt — akkor nem dolgoztak teljes üzemmel — legfeljebb két millió métermázsa bu-zát örölnek, ami tizenhárom millió forintnyi szük-ségletnek felel meg és ez összeget — persze nem egyetlenesen — felosztották a tíz malom között. Később kedvezőtlenebbre fordult a malmok ges-tiója, a bank tehát fogta magát és huszonöt szá-zalékkal restingálta a hitelt.

Változatlanul így is maradt a megállapítás, jöllehet azóta a malmok ismét a jól jövedelmező vállalatok sorába emelkedtek s daczára a buza mai tíz forint ötven krajczáros átlagárának. A malmok most egy negyed év alatt harmadfél millió méter-mázsa buzát fogyasztanak huszonhat millió forint értékben, de azért a banknál még most is a régi simlit lovagolják.

Pedig egy budapesti részvénytalmom papírja, addig, amíg alapítókéje érintetlen és amíg mérlege helyességében nincs okunk kételkedni, feltétle-nül jó, még ha a kiállító gabonakereskedő hitel-képességéhez szó férne is, a futólagosan rossz üzletmenet tehát csak a részvényeseket érinti, en-nélfogva már az említett 25 százalékos redukczió is merőben felesleges volt. Eltekintve ettől, hogy van az, hogy a bank tudomást sem vesz amaz árrevoluczióról, amely két év óta a gabonapiaczo-kat dominálja és nem szabja meg ehhez mérten a legrealisabb áruváltónak a megfelelő bitelt. Miért e szűkkeblűség a malmokkal szemben Magyaror-sz á g o n, ahol a milliárd forintot túlhaladó tavalyi eskompteuizletnél egészen 22.971 forint vált be-hajthatatlanná? Azért, mert a bank csak a rees-comptentől ápolja és pedig nem is annyira a buda-pestit, mint a bécsit, ami kitűnik abból is, hogy a nyílt piacon való leszámítolásnál a ráta Bécs-ben következetesen egynegyed százalékkal alacsonyabb mint Budapesten. Ezeket a differenciákat aztán végeredményében sem az escompteur, sem a kereskedő, hanem a termelő fizeti.

A bank egyik közgyűlésén azt hallottuk mérv-adó oldalról, hogy az intézet „ott tartja kezét a gazdasági élet ütérén.“ Majd meglátjuk, hogy ez nem volt-e egyéb szépen hangzó frázisnál.

A mai üzletben megint szilárdan alakult a hangulat Buzában elég bő volt ugyan a kínálat, különösen ami az idegen árut illeti, de a malmok, a fent körülírt okoknál fogva épen csak a leg-multhatatlanabb szükséglet fedezésére gondolnak. Elkelt mintegy 30.000 métermázsa 5—10 krajczár-ral magasabb áron. A többi cikkben kevés fogar-lom volt fentartott jegyzések mellett.

A határidőpiacon különösen a márcziusi buza felé irányult a figyelem. E határidő 9 forint 68 krajczárral zárul, egyenlegként tehát öt kraj-czárral emelkedett. Rozs, tengeri, zab aránylag el volt hanyagolva és csak egy-két krajczárral javult árában.

A külföldi piacokon alig változtak az áruk.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 10.70 frton, 100 mm. 79.8 k. 10.60 frton, 100 mm. 79.5 k. 10.55 frton, 100 mm. 79.5 k. 10.60 frton, 100 mm. 79.5 k. 10.67 1/2 frton, 400 mm. 79.4 k. 10.60 frton, 200 mm. 79 k. 10.70 frton, 100 mm. 79 k. 10.65 frton, 100 mm. 79 k. 10.55 frton, 100 mm. 79 k. 10.55 frton, 100 mm. 79 k. 10.60 frton, 250 mm. 78.5 k. 10.10 frton, 200 mm. 78.5 k. 10.70 frton, 1650 mm. 78.5 k. 10.70 frton, 1500 mm. 78 k. 10.70 frton, 1000 mm. 78 k. 10.75 frton, 200 mm. 78 k. 10.65 frton, 100 mm. 77.5 k. 10.40 forinton sárğa, 1000 mm. 77.5 k. 10.60 frton, 200 mm. 77 k. 10.55 frton, 100 mm. 77 k. 10.35 frton sárğa.
Pestvidéki: 500 mm. 79.5 k. 10.75 frton, 100 mm. 78.5 k. 10.40 frton vegyes, 200 mm. 77 k. 10.40 frton, 1000 mm. 76.6 k. 10.40 frton, 100 mm. 75 k. 9.80 frton, 100 mm. 74.5 k. 9.80 frton, 200 mm. 76 k. 10.20 frton.
Fehérmegyei: 700 mm. 78.5 k. 10.60 frton, 1600 mm. 77.5 k. 10.60 frton. 1500 mm. 76 k. 10.42 1/2 frton.
Bácskai: 150 mm. 76 k. 10.32 1/2 forinton, 200 mm. 75.5 k. 10.27 1/2 frton.
Ó-becsei: 3000 mm. 76.4 k. 10.40 frton.
Bécskeréki: 5500 mm. 75.5 k. 10.05 frton.
Danai: 2000 mm. 76.6 k. 10.40 frton.
Szerbiai: 3000 mm. 76.7 k. 8.45 frton tran-saito. Mind három hónapra.
Zab. 100 mm. 6.10 frton, 200 mm. 6.— frton, 200 mm. 5.90 frton, 100 mm. 5.85 frton, készpénzfizetés mellett.
Rozs. (uj) 100 mm. pestvidéki Budapest par. 8.25 frton készpénzben.
Tengeri. (ó) 200 mm. oláh Budapest 5.42 1/2 frton készpénzben.
Árpa. (uj) 100 mm. takarmány Budapest par. 6.50 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	Uj	Ó vagy lej	100 kgr. készpénz-ára	100 kgr. készpénz-ára
			frtól	frtóg
Buza	Tiszavid.	74	10.20	10.30
		76	10.45	10.55
		78	10.70	10.75
		80	10.70	10.75
	Pestvidéki	74	10.15	10.25
		76	10.15	10.25
		78	10.40	10.50
		80	10.65	10.70
Fehérm.	74	10.20	10.30	
	76	10.45	10.55	
	78	10.45	10.55	
	80	10.70	10.75	
Szerb	77	8.30	8.35	
	77	8.10	8.15	
Rozs	elsőrendű	8.05	8.10	
	másod.	6.20	6.50	
Árpa	takarm.	6.80	7.60	
	szeszűz.	6.20	6.50	
	sőrűzésre	6.20	6.50	
Zab	uj	5.75	6.10	
	ó	5.50	5.55	
Tengeri	bánsági	5.45	5.50	
	másnemű	12.25	12.75	
Repeze	káposzta	12.25	12.75	
	másnemű	—	—	

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli üzede zárlata			
		november 8-án	november 9-én	Legszámló árfolyamok	
buza	október	—	—	—	
	november	—	—	—	
rozs	márczius	9.64	9.68	9.70	
	október	—	—	—	
tengeri	október	8.24	8.26	8.27	
	november	—	—	—	
zab	május	4.65	4.66	4.67	
	október	—	—	—	
repeze	október	5.96	5.96	5.98	
	augusztus	12.60	12.65	12.70	

Előfordult határidőkötések.

Délelőtt. Buza márczius 9.60—68—65—70—9.68 forinton. Rozs márczius 8.27—26—8.28 forinton. Tengeri május 4.66—65—69—4.68 fo-rinton. Zab márczius 5.97 frton.
Délután. Buza márczius 9.69—70—67—69—9.69 frton. Rozs márczius 8.28—26—8.27 frton. Tengeri május 4.68—4.69 frton. Zab márczius 5.98—5.97 frton.

Raktárállomány.

Közraktár: Buza 8200 mm. Rozs 8200 mm. Arpa 45200 mm Zab 25800 mm. Tengeri 8100 mm. Liszt 9400 mm.

CSALÁDI KRÓNKA.

Orosz regény. (25)

Írta: DANILEVSZKI GERGELY.

Egyre hallatszik ez a hang a távolból, a folyó mögött. Hol elhal, hol meg élénkebb, de mindig egyre közeledik.

— Uram segíts! kiáltott Rodivón. Ez harangszó! Rendőrök jönnek, engem keresnek. Hova bujjak?

Óvatosan, anélkül, hogy fölkelte volna körtékét, lezárt az ágyról, felöltözött, hirtelen néhány kortyot ivott a sajtárban levő vízből és kiugrott az ablakon. Egy hang sem hallatszott az udvarban. A sánta házörző eb a küszöbön feküdt. Mikor meglátta Rodivónt, fölugrott, megecsapta a farkát és leszaladt a kertbe. Rodivón utána. Azután kimentek az utcára. A kutya jobbra-balra ugrált, szaglászott, nézegetett és hallgatózott. Egy dombon, a folyó mellett hirtelen megállt és hegyezte füleit, mintha hallott volna valamit. Rodivón is ügyelt. Egyszerre megcsendül a fülében... és egyre közelebből hallatszik... klíng-klíng-klíng-klíng-klíng!

— Ugy-e kutyám, szölt Rodivón, te nazudol, te nem hallasz, nem látsz semmit?!

Ha ebben a perczben megszólalt volna a kutya és azt mondja, hogy hazudott, Rodivón cseppet sem esodálkozott volna ezen, sőt meg is nyugtatta volna a kutya beszéde. Csakhamar azonban, ahogy fölért a dombra, nagy rémületére egy ló nyerítését hallotta, aztán egy másikat és az óvatosan gördülő kocsizajt.

— Be akarnak lopózkodni, elnémitották a harangot, gondolta Rodivón. Hozzámmennek bizonyosan, nem máshoz...

Rászólt a kutyájára, hogy ne ugasson, gyorsan hazaszaladt, aztán be a hálószobába, fölkelte a feleségét és elmondta neki, hogy mi történt. Körtike ájúlózott és levegőért kapkodott.

— Összehívjam az embereket? kérdezte végre.

— Ne hívj senkit. Mindennek vége. Most már csak magam segíthetek magamon.

Egy órára rá egy alacsony, kopasz, ősz szakállu, nyakig begombolkozott férfi ült az asztalánál, amely meg volt rakva ennivalókkal s amelyen a számvár gözölgött. A rendőrfel-

ügyelő volt ez. Rodivón hátrattett kezekkel, alázatos arccal állott előtte, Körtike meg halálos aggodalomban kandikált ki a félig betett ajtó hasadékan.

— Be van csukva a tornác ajtaja? kérdezte a felügyelő a malacz-pecsenyével bajlódva.

— Igen.

— Senki sem vette észre, hogy ide jöttem?

— Senki.

— Hol a kocsisom?

— A házon kívül, a baromfi-udvarban.

— A káruk csukva vannak?

— Csukva és elrekeszelve.

— Hát hogyan lesz?

— Micsoda?

— A három pejmént megtartom ráadásnak.

— Mihez?

— Tíz birkához, két tehénhez és egy vég vászonhoz...

— Sok lesz az, uram, sok lesz! szölt Rodivón alázatosan. Talán kevesebb is elég volna... Nem vagyok a magam gazdája... kisl, hogy hiányzik... Az uraság nagyon szigorú...

— Szigorú? szölt a felügyelő nevetve. Jobban ismerem, mint te! Különben olvasd, mi áll itt: "Jelentem Nagyságodnak, hogy a bogatai pusztán hamis névvel..." olvasd csak testvér, tartózkodik egy szökevény, gróf Alexis Arakesejev jobbágya, Vaszilij, Eliás Szamochvalov fia... Háromszor szökött meg és be volt csukva Muromában, Cherszónban és Bachmuthban... Mindezeket biztosan tudom... Izsaje Perekatov"

— Izsaje hazudik, uram, gyűlöleltből...

— Nem hazudik, tudomjól és be is fogom bizonyítani... Te Vaszilij Szamochvalov vagy, nem Rodivón Bjelogubov... Vadd meg és egyezünk ki, ha jót akarsz!... Egy óra múlva már késő. A jegyző és a rendőrök Loszovában maradtak, de hajnalhasadás előtt itt lesznek már. Tehát megegyezünk? Jól gondold meg a dolgot, különben lánczok... és Szibéria... Szibéria! Még ennél is rettenetesebb helyre, Arakesejev grófszhoz küldlek. Megnyuzat elevenen. Hehehe!

— Könyörüljön rajtam, Szidor Akimics!

— Könyörüljön rajtam! rimázkodott Rodivón elfojtott hangon. Mindent odaadok, csak ne te-

gyék tönkre a feleségemet meg a gyermekemet!

— Talán nem is Arakesejev gróf szökevény jobbágya vagy, hanem a Csertyvertinszky herczeg felszabadított embere? Tréfálkozott a rendőrfelügyelő, akinek már a fejébe ment kicsit a hogatai ó-líkor.

Rodivón leborult előtte.

— Hol készült az utlevél? kérdezte Szidor Akimics és megrugta Rodivónt.

— Berdjanszkban vettem egy zsőlötöl.

— Ah, szivecskem! Hát a szabadonbocsátó levelet hol szerezted?

— Azt is ott.

— Mit utálál értük?

— Két aranyat.

A rendőrtisztviselő csak úgy rengett a nagy kacagástól.

— Hallotta ezt a szökevény? kérdezte Körtikétől, miközben újból meglökölte a poharát. De jól van. A fölajánlott kenyérért és sóért segítségére akarok lenni. Nagyon elhamarkodták a dolgot. Nem gondolták meg eléggé. Mintha bizony a keresztanyja, Anna Vasziljevna, az kit személyesen van szerencsem ismerni s akinek sokszor csókoltam kezét, nem találhatott volna méltóbb férjet asszonyomnak! Hm... hm... ez a líkor valóban pompás!

Ezzel remekelt Minna Karlovna, az Isten nyugasztalja. Ugyisintén boldogult urát is, aki igen tisztelteméltó ur volt... Nos, kedvesem, szölt aztán Rodivónhoz fordulva, nem jönnek még az embereim?... Nem hallasz semmit?

— Nem látok semmit, felelt Rodivón az ablakon kitekintve.

— Nos, hát vezetted elő a lovakat!... Pompás állatok! Csupa tűz! Láttam, mikor ezzel a hármassal meglökösztetted kedvesedet a vásárokon... Készíts mindent el, tette hozzá, ismét meglötvén a poharát, addig majd alszom egyet. Ne félj semmit, nem lesz már semmi baj. Nyugodt lehetsz! Kivülem senki sem tud arról a följelentésről, a jegyzőnek sem mutattam meg... A rendőröket hazaküldöm és a folsóbségnél megjelentem, hogy csak találomra jöttem erre a vidékre. Aztán adsz majd egy írást, hogy az ajándékozott állatok árát készpénzben megkaptad tőlem.

(Vége következik.)

Felőlő szerkesztő: Kálnoki Izidor.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 9-én.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, bonds, and currencies. Columns include item names, prices in pengő and forint, and exchange rates. Categories include Állampapírok, Záloglevelek, Részvények, and various bank and government securities.

SZINHÁZAK.

Budapest, 1898. november 10-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Egy bérlet 120. Havi bérlet 7.

Bánk bán.

Szereplők: 3 felvonásban. Itta...

Személyek

1. Farkas... 2. ... 3. ...

VÁRSZINHÁZ

Nagy bérlet 18. Havi bérlet 4.

A párisi.

Vígjáték 3 felvonásban. Itta...

Személyek:

Bochard... Németh... 2. ...

VIGSZINHÁZ

504. szám. 505. szám.

Aeneas papa.

Bolton 3 felv. 4 képm. Itta...

Személyek:

Aeneas... H. ... 2. ...

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Egy bérlet 120. Havi bérlet 7.

Lammermoori

Lucia

Opera 3 felvonásban. Zenét...

Személyek:

Arthur... Lucia... 2. ...

NÉPSZINHÁZ.

A cigánybaró.

Nagy operette 3 felvonásban. ...

Személyek:

Ezred... Németh... 2. ...

Színházi műsorok a 15. oldalon.

Legújabb és legnagyobb látványosság Budapestén.

Hanusz Béla nagy kávéháza

Budapest, VII., Erzsébet-körút 53. (Fürdő-palotában.)

Legfényesebb és leppazarabb berendezés. 18 amerikai biliárdasztal egy teremben.

Hanusz Béla kávéház-telephelye.

Miért

legtanácsosabb férfi- nőt- és gyermek-czipőket

Mert

ott vannak a legújabb stílusú és legjobb árú, három minden

Finom női fehérneműket és menyasszonyi kelengyékot

Kanitz Ferencz és fia szepességi vászongyártók Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Kőbányai Király-Sörfőző- részvénytársaság.

Alaptőke: 4,800.000 korona. Telefon: 61-50.

„Góliát-Maláta-sör.”

Bajor módra készült ezen legjobb sörgyárt...

Kellőnek zamattja miatt kedvelt üdítő ital és gyógyhatásánál fogva a legelső orvosi szak...

Árak vidékre:

Nagy láda: 60 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt, betét 2 frt, összesen 5 frt

Könnyűkig eltartható. A ládákért és palackokért adandó 1 frt. illetve 2 frt betétet — azoknak bérmentes visszadásakor — visszaszolgáltatjuk.

Kőbányai Király-Sörfőző- részvénytársaság.

Magyar Borpincze

palackborainak főüradaja

V., Mérleg-utca 4. szám,

főkáruda

VII., Erzsébet-körút 56. sz.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelméül kitűnő palackborainkra felhívni: fehér és vörös asztali borok 35 krtól kezdve palackokkal együtt, ugyancsak az ország előkelő és jelentékeny termelőinek fajborai nagy választékban kaphatók.

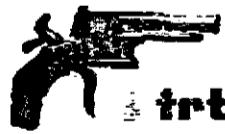
Telefon-szám 415.

Radó és Zarsa

Budapest, V., Mérleg-utca 4. sz.

Fontos övédelemre.

Buldoggy-Revolver 6 lövedék... 1 csék

Budapest, Károly-utca 12. szám alatt. Választékban nagy mennyiségben.

FÖLDESSY L.

puskafőves Budapest, Erzsébet-körút 3. Védő- és utánpótlás... 50 kr. postó hozzáadásával bérmentesen, vagy utánvétellel

Népes levelezőlappal

Legnagyobb előnyökkel rendelkező legújabb levelezőlappal. I. sz. vegy. 25 db. Budapesti kávé... 1. sz. II. sz. 25 db. Kávé... 1. sz. III. sz. 25 db. Magyarországi levelezőlappal... 1. sz. IV. sz. 25 db. Legújabb külföldi levelezőlappal... 1. sz.

Alábbunk nagy választékban 1 krtól 5 krtól Postán 20 kr. postó hozzáadásával bérmentesen, vagy utánvétellel KANITZ C. és FIAI Budapest, Barátja-utca 12.

Advertisement for Heim H., Budapest és Bécs. A feltaláló Dr. Meidinger tanár úr által kizárólag hitelesített Meidinger kályhagyár. Heim H., Budapest és Bécs. cs. és kir. udvari szállító. Kétféle hírnévű cs. s kir. kiz. szab. kályháink MEIDINGER-OFEN H. HEIM valóságosan olcsók székünkben Budapest, Thonet-udvar, kaphatók.

Bel- és külföldi híres gyártmányu zongorák, pianinók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában

STERNBERG ÁRMİN és TESTVÉRE cs. és kir. udvari szállítók.

Zongora-termék Kossuth Lajos-utca 22. szám a. (Károly-körút sarkán), Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet, Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesítettek.

Csoda! Csoda!

Egy vég. 29 rőf 3/4 csoda kreászvaszon 2.95 Egy vég. 54 rőf batiszt-chifon 6.50 12 db angol cizmászbecskendő 1.80 Mind a három cikk összesen 10 frt 50 kr.

PFEIFERVILMOS partie-áruházában Budapest, Váci-körút 5. sz.

Alapított 1875-ben.

Zongorák,

pianinók és harmóniumok legolcsóbban és legjobb minőségben

DEUTSCH GÁBORNÁL

Budapest, Erzsébet-tér 7. sz. (bécsi-utca sarkán.) Olcsó bérlet. Hangolások és javítások.

3%-os osztrák földhitel-sorsjegy-

IGÉRVÉNYEK

Főnyeremény 90.000 kor.

Huzás e hó 16-ikán. Darabja 1 frt 50 kr.

Kaphatók:

BEIFELD JÓZSEF bankházában Budapest, Károly-körút 1.

A pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Színházi műsorok.

	Magyar Színház	N. kir. Operaház	Vígjáték	Muzikál	Magyar Színház	Vár színház
Péntek	Himfy dala	—	A végrehajtó	Bibliás asszony	A gésák	—
Szombat	Sok hurok semmiért	Alár	Aeneas papa	Bibliás asszony	A garasos kisasszony	A bírálymondta
Vasárnap d. u.	Széchy Mária	—	Órult vagy szent	Két taeskö	Corignanék válópöre	—
Este	A hol unatkoznak	Sevillai bohéms Tous les trois	A végrehajtó	Ingyenélők	A garasos kisasszony	—

74221 1898 szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. távirtda és távbeszélő 1899-1901 vagyis 3 évi bronze huzal, továbbá 1899. évi 900 métermázsa 1.8 m/m vastag horganyozott acélhuzal, 10 métermázsa 1.5 m/m vastag horganyozott vashuzal 10.000 kgr. horganyozott acélhuzalkötél, 8000 méter 2x21 eres okonite kabel és 30.000 méter okonite huzal szükségletét írásbeli ajánlatok alapján kívánván biztosítani, felhvatna kmindazok, kik a fentebb megnevezett anyagok bármelyikének szállítására vállalkozni óhajtanak, hogy a pályázati feltételeknek megfelelően kiállított zárt írásbeli ajánlataikat legkésőbb **1. évi november hó 25-én déli 12-óraig** a kereskedelemügyi minisztérium segédhivatali igazgatóságához nyujtsák be.

A bronzhuzal szükséglet 1899. évre a következő:

I. Vezetékhez: 1100 métermázsa 4 m/m, 250 métermázsa 3 m/m, 1300 métermázsa 2 m/m és 400 métermázsa 1 1/2 m/m vastag.

II. Kötőhuzal: 35 métermázsa 1 1/2 m/m vastag.

A pályázati és szállítási feltételek a kereskedelemügyi minisztérium VII-ik szakosztályában (Posta és távirtda vezérigazgatóság, Albrecht-ut 3 sz. a. III. em. 6-ik ügyosztály) megtekinthetők és díjmentesen átvehetők.

Budapesten, 1898. november hó 4-én.

A kereskedelemügyi minisztertől.

(Utánnnyomás nem díjaztatik.)

BUTOR

készpénzért

ugyszintén

részletfizetésre

legjutányosabb árak mellett

GONDA S.

butorraktárában,

VII. István-tér 7.

Való-
di francia kultónlegeség
tök osakia F. Bouoyt
rand als legújumvesebb pá-
risi gyártástól legújumvesebb
beszerzésűek

Polgár Sándornál
Budapest,
VII., Erzsébet-tér 50.
Műhelyes kénes árjegy-
zék ingyen és barátságos ad-
ditok 724

A nagy krach!

New-York és London az európai származást sem hagyják kiméllentül és így egy nagy esztelenség-gyár kényeszerűen ön egész készletét a munkásoknak nagyon esékény megtérítése ellenében elvették. En voltak felhatalmazva ezen megbízás keresztülkötésre. I. n. fogva mindenkinek megkülönb. a következő tárgyakat csupán **frt 6.60** megtérítése ellenében, és pedig:

- 4 drb legújumvesebb asztali kést, vaski angol pengével,
- 8 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 6 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 12 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 1 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 2 drb amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet,
- 6 drb angol Victor a-alsóvezet,
- 2 drb feltűnést kelto asztali gyertyatartót,
- 1 táskát,
- 1 drb legújumvesebb ezüstkörtelet.

44 drb összesen csak **frt 6.60.**
A fenti összes 44 tárgy o-elött 40 forintba került és most ezek **frt 6.60** mindmáha áron kaphatók. — Az amerikai szabadalmazott ezüst-évkönyvet, mely az ezüst-szint 25 évig megtartja, amint jótállás kifizetik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szédelgésen

szépül, mely szerint ezennel nyilvánvalóan kőlelezen magán mindenkinek, akik az árú meg nem felel, aösszeget hibák alkalmat nyújt a tisztán elteni és sokat megmászta és ez n kedvező alkalom, hogy ezen diszgaruttat meg-
nezz, mely

menyegző és alkalmi

ajándékok minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas. Kapható csupán:

A. HIRSCHBERG'S
Hauptagentur d. vereinigten Amer. Patent-Silberwarenfabrik.

Wien, II., Neubrandstrasse 19/0 Telefon Nr. 7114.
Székhely: a vitőkre utánv. ut vagy az összes előzetes be-
adásával. Tisztító por hozzá 10 krajczár.
Csak a mellékelt kéjjeggyel valódi (egyszerű árcs.)
Kivonat az előzetes iratokból.
Köldeményt nyakantán s meg vagyok el-
adva: kérek még egy köldeményt 6 frt 60 kár.
Köszönet.
A küldeményt megkaptam s ázzal megvagyok elégedve,
1. id. 1898. szent. 1.
A készlet 1 g azpabb megelőződel kaptam: kérek még
egy nagyobb köldeményt. Budapest, II., Fő-utca 7.
Dr. Falkert Alajos, orv. és kir. udvari orvos.

Huzás november hó 17. és 18-án. **Bankház** Huzás november hó 17. és 18-án.

Török A. és Társa

a magy. kir. osztálysorsjáték főelárusítója
BUDAPEST,
Váci-körút 4-B.

A III. nagy magy. kir. osztálysorsjáték I. osztályu sorsjegyei melyek huzása november hó 17. és 18-án lesz, ismét nagy keresletnek örvendenek.

Tizenhárom millió
egyszázhatvan ezer korona

kerül ismét hat osztályra elosztva biztos döntés alá.
Legnagyobb nyeresemény legszerezhetősebb esetben,
1.000.000 korona, jutalom: 600.000, 400.000,
200.000, 2 á 100.000 stb.
100.000 sorsjegy, 50.000 pénznyeresemény.

Az I. osztályu tervszerű betét:
1 egész sorsjegy frt 6.— | 1 negyed sorsjegy frt 1.50
1 fél " " 3.— | 1 nyolczad " " 75
A megrendeléseket minél előbb kérjük cégünkhez küldeni.

Megrendelő-levél, kívágandó.
TÖRÖK A. és TÁRSA uraknak
BUDAPEST.

Kérem nekem _____ I. osztályu
magy. kir. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos terve-
zettel együtt küldeni.
Összeg _____ utánveendő
_____ frt postautalvánnyal küldetik.

Pontos cím.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár

Kiadóhivatal:

Előrefizetendők készpénzben, levélbélyegekből vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár

VII. kerület, József-körút 65. szám.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választi postacímre írja, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czélszerű az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utaltatvány szelvényére írni; esetleg közönséges levelekben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

LEVELEZÉS.

Fekete csinos fiatal ember szeretne megismerkedni csakis fekete leánygyal. Levelet a kiadóba kér „Fekete” jelige alatt. 6752—1

Podmaniczky-utczai bolgyat. Kit e lapra figyelmeztettem, kéretik egyenitt tudatni a megismerkedés lehetőségét „Szőke” czímen. 7003—1

Barna férjfi. Hirdetését olvastam, de súlyos beteg segeni, melyről önt gyöngédségből nem zártam értesíteni, nem engedte meg, hogy vánszolgoljak. Most azonban jobban vagyok és felhasználom visszatérít észszerőmet arra, hogy eljelt udjak magamról. Hő szeretete és megalázkodása meghatótt. A jutalom nem marad el. Legközelebb ki fogok önnel tűzni egy időt, mikor ferjem utazik, akkor meglátogathat, de addig is viselje magát nyugodtan és tartsa szem előtt, hogy ha érzelmeim nem fog firtasán uralkodni és mekkérszerűen azt, hogy a mag ont nem értesitem, hogy közlembé jőjön, ugy én öntre nevé örökre elvesztem. Tehát csak bátorság! Barna asszony. 6772—1

Dr. Kaun. Hirdetését, melyre figyelmezteték, olvastam. Igazán megérdemelné totem verést azokért a frázisokért és ígértem is, hogy legközelebb meg fogom büntetni. Hogy van? Mikor láthatom? Ha akar e lapba írhat, mert ezt olvasom. Egyszer, ha időm lesz, elmegyek az is-ba, jó? Sokszor üdvözli Honka. 6768—1

Jzé! A fopostán levél nincs. Írja meg a címét a lapba, hogy írassak. Blumen Marie. 7005—1

Bertuskám. Aranyos leveledet megkaptam és mint-hogy hosszabban akarok rá válszolni, kérek, hogy ne haragudj, hogy még nem írtam. Lehet, hogy ma, de holnap okvetlen írok. Csókol és ölel M. 6764—1

HÁZASSÁG.

Jspán, kinek biztos állása és jó jövedelme van, szeretne házasság ezéjából egy csinos, egyszerű, lehetőleg falusi leánnyal megismerkedni. Hozományt nem kíván. Csakis igen komoly leveleket kér „Falusi otthon” jelige alatt. 6750—2

ALLÁST KERES.

Házmester, izr. 42 éves, gáz-és vízvezeték-, telefon-és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmester” czim alatt kéretnek a kiadóhivatalba. 6710—3

Bármilyen írásbeli munkák végzését, levelek másolását, vagy czimszalag írását elvállalja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6654—3

Gyakorlott építész állást keres. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Építész” czímen. 6680—3

ALLÁST KAPHAT.

Okleveles óvónő keresetk puztára egy kis leány mellé, ki az elemi iskolai tantárgyakat s tanítási képes. Zongorázni tudók előnyben részesülnek. Ajánlatok a kiadóhivatalba inténdők „Óvónő 100” jelige alatt. 6742—4

Kisasszony, ki már művirág-üzletben alkalmazva volt és e szakmát teljesen érti, állandó alkalmazást nyer. — Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetít „Művirágüzlet” jelige alatt. 6748—4

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azonnal felvételt. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

OKTATÁS.

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadóhivatalban. 6416—5

Joghallgató bármily otthon végezhető munkát elfogad igen olcsó áron. Szives megkereséseket a kiadóhivatalba kér „Megbízható” czímen. 6606—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

A promontori-uton, az új hid mellett egy vendégház, degló (az ismert „örög szemétdombhoz” című kocsmá van benne) telekkel bérbeadó, vagy örök áron eladó. A teleknek 412 négyszögöl a nagysága. Vevők forduljanak MüllerKárolyhoz, Nagymező-utca 38., ajtó 19. 2299—7

ELADÁS.

Balaton-filmádi és felső-eörsi szállógazdaságból egy fél millió amerikai, európai gyökerez és sima vasszék, valamint ojtvány eladó. Kivánatra árjegyzékkel szivesen szolgálók. Suly László Veszprém ben. 2291—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2088—8

Amerikai szőlőtelepítők figyelmébe a legjobb gyökerez és szőlőajtványokat; gyökerez és sima amerikai szőlővesszőket árjegyzék szerint ad el Elek Árpád Sajó-Szent-Péteren. 2249—8

VÉTEL.

Kályha, madingi vagy cserép, jó karban levő megvételre keresetkik. Ajánlatok „Kályha” jelige alatt és az ár kitüntetéseivel, a kiadóhivatalba kéretnek. 6726—9

Házi verkli olcsó áron keresetkik megvételre. Czim a kiadóban. 6704—9

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron keresetkik megvételre. Czim a kiadóhivatalban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember ez idei tanévve egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Barcsay-utczához. Czim a kiadóban. 5914—10

Kerepesi-úthoz közel a Szentkirály utczában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6682—10

Eiső emeleti utcai szoba, csinos butorizzal, külön bejáráttal kiadó. Czim a kiadóban. 5970—10

A Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

LAKÁS KERESTETIK.

Üzlethelyiség kerestetik, nem nagy. Lehetőleg a belvárosban, november 1-ére. Arral ellátott ajánlatok kéretnek „Elegáns” czímen a kiadóhivatalba. 6466—11

SZOBA KERESTETIK.

A VI. kerületben keres egy fiatal ember lehetőleg intelligens családnál tiszta és csinosan butorizzott szobát I. vagy II. emeleten. Levelet a kiadóhivatalba kérek „VI.” jelige alatt. 6060—12

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyetlen helyiségnek, vívtóremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Dohánytözsde a főváros legélénkebb helyén közbejött családi körülmények miatt átadó. Ajánlatokat „Kitűnő forgalom” czímen közvetít a kiadóhivatal. 6676—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteü-czukorkát. 1537—18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évesől kezdve) fiu- vagy leánygyermeket teljes ellátásra csekély fizetésért elfogadni. — Czim e lap kiadóhivatalában. 6734—18

Müller Károly aranyozó, József-utca 23. sz. ajánlja magát új és régi aranyozások elkészítésére. 2251—8

Jó ebédkosztot kaphat 1—2 ur intelligens családnál az Eötvös-utczában. Czim a kiadóban. 6766—19

KOLOZSVÁRI SZERETETHÁZ

SORSJEGY

ára **50** kr.

6 sorsjegy ára . . . 2 frt 50 kr.
12 sorsjegy ára . . . 5 frt — kr.

2000 nyeremény

82.500

kor. értékben.

Huzás visszavonhatatlanul

1898. évi november hó 15-én.

Sorsjegyek, míg a készlet tart kaphatók: a sorsjáték rendező-bizottságánál Kolozsvárti, továbbá Kormos Gyula és társa bankházánál Budapest, Dorottya-utca 5. sz. és minden sorsjegyelárusítóhelyen és vidéken.

„THE GRESHAM”

életbiztosító-társaság Londonban.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér 5—6. Ausztriai fiók: Bécs, Gizellastrasse 1. szám alatt. a társaság házában.

A társaság vagyona 1896. december 31-én . . . korona 157,805.340.—
Évi bevétel biztosítások és kamatból 1896. évi december 31-én 28,670.916.—
Kifizetések, biztosítási és járadéki szerződések valamint visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848.) 339,497.900.—
As 1896. évben a társaság 8654 kötvényt állított ki 80.577.950.—
összeg értékben. — Prospektusokkal és díjtblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgálainak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.

Még csak rövid ideig vesszünk fel hirdetéseket.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Katángy-Naptárát 1899-re

ajánljuk a hirdető közönség figyelmébe.